

RUGĂCIUNEA ÎN DUH ȘI ADEVĂR

Preot prof. univ. dr. Sorin Cosma

Corelată organic și funcțional cu credința, rugăciunea reprezintă una din trăsăturile esențiale și firești ale sufletului omenesc de pretutindeni și de totdeauna, fiind prezentă în toate religiile și la toate popoarele. Numai că păcatul intrat în ființa omului, alterând chipul lui Dumnezeu, i-a derutat conștiința, încât rugăciunea ca dialog dintre om și Dumnezeu și-a pierdut autenticitatea primară a comuniunii dintre fiu și Părintele său, și degradându-se, a devenit asemenea unui strigăt fără ecou, pornită de multe ori din disperare, în situațiile vitrege și presante ale vieții, sau pentru împlinirea unui scop mercantil. Dar nici rugăciunea practică în timpul Mântuitorului de către reprezentanții Legii nu era pe măsură să satisfacă relația și comuniunea cu Părintele ceresc, datorită formalismului ei steril și aroganței disprețuitoare. De aici și dezaprobarea Mântuitorului: „Și când te

rogi, nu fii ca fățarnicii, cărora le place să se roage în sinagogi și în colțurile ulițelor, ca să se arate oamenilor...” „Și rugându-vă să nu grațiți multe ca păgânii, cărora li se pare că în multa lor vorbă vor fi auziți” (Matei 6, 5-7).

Ca urmare, adevărata rugăciune, înlocuind orgoliul necuviincios, aroganța sfidătoare, precum și poliloghia confuză și anostă, va avea un caracter discret, sobru, decent, sincer, smerit și plin de încredere în părinteasca purtare de grijă a Tatălui ceresc: „Iar tu când te rogi intră în camera ta, și încuind ușa ta, roagă-te Tatălui tău celui în ascuns, și Tatăl tău, cel ce vede în ascuns, îți va răsplăti la arătare. Și rugându-vă să nu grațiți multe ca păgânii, că li se pare, că în multa lor vorbă vor fi auziți. Deci, nu vă asemenați lor, că știe Tatăl vostru de ce aveți trebuință înainte de a cere voi de la El” (Matei 6, 6-8).

De aici vedem că adevărata rugăciune are un caracter duhovnicesc menit să stabilească comuniunea personală dintre fiu și Părintele său. Ea va avea o formă de exprimare specifică, pornind din credință și împlinindu-și scopul prin puterea acesteia: „De aceea vă zic: toate câte cereți, rugându-vă, credeți că veți lua și veți avea” (Marcu 11, 24). Însuflețită de credință, rugăciunea este stăruitoare, ca cea a femeii cananiene (Matei 15, 21-28); plină de smerenia ce duce la pocăință, ca cea a vameșului din pericopa evanghelică (Luca 18, 9-14); plină de sfială asemenea cuvintelor Sfintei Fecioare care împlinește voia lui Dumnezeu, spunând îngerului Bunevestiri: „fie mie după cuvântul tău” (Luca 1, 28). În același timp, rugăciunea duhovnicească cuprinde și pe semenii noștri aflați în dificultate, precum a fost rugăciunea sutașului pentru sluga sa (Matei 8, 5-13).

În contextul atitudinii față de semenii, rugăciunea duhovnicească este străbătută de harul iubirii iertătoare, pe măsură să elimine amintirea oricărui gând rău, a oricărei tensiuni, a oricărei dușmăanii sau ranchiune cuibărită în cutele sufletului; făcând-o astfel roditoare prin pacea cu Dumnezeu și cu semenii: „Și când stați de vă rugați, iertați orice aveți împotriva cuiva, ca și Tatăl vostru cel din ceruri să vă ierte greșalele voastre” (Marcu 11, 25). Dar și mai mult: prin

harul lui Dumnezeu, iubirea adresată Lui se concretizează în dragostea arătată vrăjmașului: „Ați auzit că s-a zis: să iubești pe aproapele tău și să urăști pe vrăjmașul tău; iar Eu zic vouă: iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor ce vă urăsc și rugați-vă pentru cei ce vă supără și vă prigonesc, ca să fiți fiii Tatălui vostru cel din ceruri care soarele Său îl răsare peste cei răi și peste cei buni și plouă peste cei drekți și peste cei nedreți” (Matei 5, 43-45). Mulți dintre cei călăuziți de Duhul au reușit, prin harul lui Dumnezeu, mai ales în timpul persecuțiilor, să simtă bucuria sfântă a rugăciunii pentru vrăjmași; de unde și îndemnul unuia dintre ei, redat în versuri nemuritoare: „Tu cătușele-atunci le sărută rugător pentru cei ce le-au pus, / Că-n cereasca răbdare tăcută semăna-vei atunci cu Iisus” (Traian Dorz).

Astfel, rugăciunea își dovedește eficiența prin puterea faptelor menite să facă vie și activă voia lui Dumnezeu în lume: „Nu oricine îmi zice Mie: Doamne! Doamne! va intra în Împărăția cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui Meu, care este în ceruri” (Matei 7, 21).

Pe de altă parte, este adevărat că și marii oameni ai rugăciunii au trecut prin stări de „secetă duhovnicească”, când duhul e stins și fără glas, când mintea se pierde în căutări sterile, iar inima se zbate în propria-i neputință... Ei nu s-au lăsat însă copleșiți și doborâți în asemenea situații, ci mai mult au stăruit în rugăciune, urmând îndemnul Mântuitorului din pilda văduvei care obține dreptatea din partea judecătorului prin insistența cererii sale (Luca 18, 1-8).

În acest demers al afirmării rugăciunii duhovnicești, deosebit de modul practicării rugăciunii de către contemporanii Săi, Mântuitorul ne arată, în dialog cu femeia samarineancă de la fântâna lui Iacov, că adevărata închinare trebuie săvârșită în „duh și adevăr”: „A zis ei Iisus: femeie, crede-mă că va veni vremea, când nici în muntele acesta, nici în Ierusalim nu vă veți închina Tatălui... când adevărații închinători se vor închina Tatălui cu duhul și cu adevărul; căci Tatăl acest fel de închinători caută. Duh este Dumnezeu, și cei ce se închină Lui, în duh și adevăr trebuie să I se închine” (Ioan 4, 21-24).

E vorba în această pericopă evanghelică de o nouă abordare a închinării manifestată ca evlavie a adorării lui Dumnezeu, care implică în mod necesar și un nou fel de rugăciune. Iar aceasta este conformă închinării, adică în duh și adevăr.

Dar ne întrebăm dintru început: ce înseamnă concret închinarea în duh și adevăr ?

Înseamnă, în principiu, a cultiva „roada Duhului” (Galateni 5, 22), „umblând cu Duhul” (Galateni 5, 25), „omorând cu Duhul faptele trupului” (Romani 8, 13), știut fiind că „cei ce sunt ai lui Hristos și-au răstignit trupul împreună cu patimile și cu poftele” (Galateni 5, 24). Aceasta înseamnă a practica rugăciunea într-un dialog de dăruire lui Dumnezeu, simțind în adâncul sufletului prezența Lui, spre a te împărtăși de harul Lui. Înseamnă să-ți aduni toată puterea ca prin harul lui Dumnezeu să te detașezi de vuietul amețitor al lumii, de sub obsesia sufocantă a gijilor, de tulburarea insașiabilă a plăcerilor nesăbuite sau poftelor oarbe și înșelătoare; de goana tumultoasă și tiranică a acumulării și folosirii egoiste a bunurilor pământene prisositoare, vremelnice și trecătoare ca însăși viața de aici și de acum. Înseamnă a-ți găsi propria identitate în comunicarea și comuniunea personală cu Dumnezeu, spre a-i dedica destinul vieții pe care El ți-a dăruit-o ca suflare din suflarea Lui. Înseamnă a te face beneficiarul darurilor împărăției lui Dumnezeu, care este „pace, dreptate și bucurie în Duhul Sfânt” (Romani 14, 17)... Înseamnă ca în toate faptele și acțiunile tale să faci ca să triumfe voia lui Dumnezeu. Înseamnă a transmite lumii iubirea, pacea și bunătatea lui Dumnezeu de care și tu te-ai învrednicit prin harul Lui.

Modelul desăvârșit al felului în care se cuvine să ne adresăm Părintelui ceresc în duh și adevăr este eternizat în rugăciunea „Tatăl nostru”. Ea cuprinde înseși cuvintele Fiului care asemenea unui avocat, spune Sfântul Ciprian (258), ne susține cauza în fața justiției divine. Iar cuvintele Fiului nu pot fi refuzate de Tatăl. E rugăciunea prin care Duhul Sfânt ne consacră ca fii ai Tatălui ceresc; e rugăciunea prin care săvârșim lucrarea lui Dumnezeu în lume, făcând roditoare împărăția Sa; e rugăciunea prin care cerem binecuvântarea lui Dumnezeu asupra trebuințelor noastre trupești („Pâinea cea de toate zilele”); e rugăciunea

iertării și împăcării cu semenul; e rugăciunea care ne asigură sprijinul lui Dumnezeu în ispite și ne oferă puterea de a birui lucrarea celui viclean; e rugăciunea completă și desăvârșită, care – așa cum spune Fericitul Augustin – oricare ar fi cererea ce dorim să ni se împlinească, e cuprinsă în această rugăciune.

Rugăciunea în duh și adevăr ca și comuniune personală cu Dumnezeu, depășește stadiul strict omenesc, devenind o realitate divino-umană. Ea are un caracter duhovnicesc, fiind călăuzită de Duhul Sfânt: „Duhul vine în ajutor slăbiciunilor noastre pentru că nu știm ce anume să ne rugăm, și însuși Duhul se roagă pentru noi cu suspine negrăite” (Romani 8, 26).

În același timp, rugăciunea în duh și adevăr este participarea la rugăciunea lui Hristos. Ea înalță sufletul omenesc în comuniunea de iubire a Tatălui prin mijlocirea Fiului, după cum ne-a asigurat El încă fiind între oameni pe pământ: „Orice veți cere în numele Meu, aceea voi face, ca să se proslăvească Tatăl în Fiul” (Ioan 14, 13); „Orice veți cere de la Tatăl în numele Meu vă va da...ca bucuria voastră să fie deplină” (Ioan 16, 23-24). Această făgăduință va fi concretizată după înălțarea Mântuitorului cu trupul la cer, El fiind prin excelență Mijlocitorul suprem către Tatăl pentru mântuirea noastră (Fapte 4, 12; I Timotei 2, 5). Și astfel spune Sfântul Apostol Pavel: „... Hristos cel ce a murit și mai ales a și înviat, care stă de-a dreapta lui Dumnezeu, care se și roagă pentru noi” (Romani 8, 34).

Prin urmare, rugăciunea în duh și adevăr, având un caracter divino-uman, se adresează Tatălui prin Fiul în Duhul Sfânt.

Însuflețiți de harul lui Dumnezeu, rugăciunea în duh și adevăr a fost ridicată la forma extatică de către cei care au practicat-o la cotele cele mai înalte ale trăirii duhovnicești. Despre ea dă mărturie Sfântul Apostol Ioan când spune că a „fost în duh în zi de duminică” (Apocalipsa 1, 10), sau Sfântul Apostol Pavel, care „a fost răpit până la al treilea cer... auzind cuvinte nespuse pe care nu se cuvine omului să le grăiască” (II Corinteni 12, 2-5). Dar modelul cel mai concret și convingător ni-l oferă ridicarea cu duhul la vederea slavei dumnezeiești a celor trei Apostoli cu prilejul schimbării la față a Domnului pe muntele Tabor.

În acest sens, urmând îndemnul Sfântului Apostol Pavel de a ne „ruga neîncetat“ (I Tesaloniceni 5, 17), tradiția Răsăritului creștin a promovat rugăciunea isihastă sau „Rugăciunea lui Iisus”, care constă în cuvintele: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul”.

Rostită continuu, fără întrerupere, Rugăciunea lui Iisus ne ajută să ținem conștiința trează, „supunând tot gândul ascultării lui Hristos” (II Corinteni 10, 5); și astfel, prin curăția minții și inimii de tulburătoarele gânduri pătimase, să dobândim isihia, ca și conectare interioară desfășurată în tăcere, având menirea să creeze liniștea și seninătatea sufletească, ca pace a lui Hristos (Ioan 14, 27), ca „pace și bucurie în Duhul Sfânt” (Romani 14, 17).

Rugăciunea isihastă are două faze. Prima fază este numită „lucrătoare”, fiindcă se împlinește prin osteneală (strădanie, nevoință, asceză) pentru a dobândi „duhul rugăciunii”, ca stăpânire de sine vizavi de impetuoasa „împrăștiere a gândurilor” cu care se confruntă credinciosul mai ales la începutul vieții de rugăciune. Faza a doua este numită „văzătoare” (contemplativă), reprezentând „darul rugăciunii” venit din partea lui Dumnezeu. Astfel, harul necreat al Sfintei

Treimi ne face „părtași dumnezeieștii firi, scăpând din stricăciunea poftelor din lume” (II Petru 1, 4), încât și trupul se spiritualizează fiind pătruns de lumina slavei lui Dumnezeu, asemenea Mântuitorului, care atunci „când se ruga” (Luca 9, 28-29) „S-a schimbat la față înaintea lor și a strălucit fața Lui ca soarele, iar hainele Lui s-au făcut ca lumina” (Matei 17, 2).

Purificarea și iluminarea prin harul Rugăciunii lui Iisus se realizează ca „rugăciune a minții și a inimii” sau „glasul minții în inimă”.

În felul acesta, Părinții filocalici, cultivând rugăciunea ca însăși filosofia vieții lor, o consideră ca fiind „respirația Duhului”, „hrana sufletului”, „luminarea minții”, „izvorul virtuților”, „însoțirea și unirea omului cu Dumnezeu”.

Dar caracterul personal al rugăciunii în duh și adevăr se împletește armonios cu cel public, eclesial, prin mărturisirea în comun a aceleiași credințe, menită să realizeze comuniunea euharistică, de iubire frățească, prin împărtășirea cu Trupul și Sângele Mântuitorului. Urmând tradiției Sfinților Apostoli, prin săvârșirea Sfintei Liturghii („frângerea pâinii” – Faptele Apostolilor 2, 42. 46), rugăciunea în duh și adevăr are un triplu aspect: doxologic (de preamărire adusă lui Dumnezeu); euharistic (de mulțumire) și de cerere. Se evidențiază mai ales în cadrul Sfintei Liturghii, în momentul prefacerii pâinii și vinului în Sfântul Trup și Sânge al Mântuitorului, când spunem: „Pe Tine Te laudăm, pe Tine bine Te cuvântăm, Ție îți mulțumim și ne rugăm Ție Dumnezeului nostru”.

Având un caracter eclesial temeluit pe „communio sanctorum” (comuniunea sfinților), rugăciunea în duh și adevăr sub cele trei forme: doxologic, euharistic și de cerere se adresează sfinților aflați în veșnica comuniune a Sfintei Treimi, și mai ales Maicii Domnului, menținând astfel permanenta legătură dintre Biserica luptătoare și cea triumfătoare.

Astfel înțeleasă, rugăciunea în duh și adevăr cultivată constant ține conștiința trează, pe măsură să dea fermitate caracterului, făcând vie și lucrătoare Împărăția lui Dumnezeu în sufletele oamenilor și în lumea păcatului, spre mântuirea ei.

SEMNIȚAȚIA POGORĂRII SFÂNTULUI DUH

Preot Mihai Iliuș

În pericopa evanghelică ce se citește la praznicul Cincizecimii, a Rusaliilor, sau la Pogorării Sfântului Duh și a întemeierii Fiul și Duhul Sfânt, adică cele Trei Persoane ale Sfintei Treimi, având aceeași Ființă, nu lurează separat, ci în comuniune, în întrepătrundere,

Bisericii, sunt puse în evidență cuvintele Mântuitorului: „Cel ce crede în Mine, precum a zis Scriptura, râuri de apă vie vor curge din pântecele lui. Iar acesta a zis-o despre Duhul pe care aveam să-L primească cei ce cred într-Însul, căci încă nu era peste ei Duhul Sfânt, căci Iisus încă nu se preamărise” (Ioan 7, 38-39).

De aici vedem că lucrarea sfințitoare a Duhului se realizează în istoria mântuirii numai după preamărirea Mântuitorului, adică după învierea și înălțarea Sa la cer. Acesta nu înseamnă însă că Duhul nu era prezent în lume, în creația lui Dumnezeu sau în viața oamenilor și înaintea preamării lui Iisus. Noi mărturisim că Duhul Sfânt este una din persoanele Sfintei Treimi, fiindcă știm din paginile Sfintei Scripturi că Tatăl,

încât mărturisim credința că „toate le lucrează Tatăl prin Fiul în Duhul Sfânt”. În acest context spunem că Dumnezeu Tatăl este creatorul tuturor celor văzute și nevăzute. Dar, în același timp, și Dumnezeu Fiul este „lumină din lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, deoființă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut”, care realizează ordinea creației. Apoi, Sfânta Scriptură ne arată că Duhul Sfânt este chiar făptuitorul întrupării Mântuitorului din Sfânta Fecioară Maria, după cum îi spune îngerul când ea era nedumerită cum va putea zămisli neavând bărbat. Atunci îngerul îi spune că „Duhul Sfânt se va pogori peste tine și puterea Celui Preaînalt te va umbri; pentru aceea și Sfântul care Se va naște din tine, Fiul lui Dumnezeu se va chema” (Luca

1,35). Și mai departe, Duhul Sfânt este prezent în întreaga activitate mântuitoare realizată de Fiul lui Dumnezeu în lume. Mântuitorul însuși spune la un moment dat: ” *Iar dacă Eu cu Duhul lui Dumnezeu scot pe demoni, iată a ajuns la voi împărăția lui Dumnezeu*” (Matei 12,28).

Din cele de până aici expuse apare întrebarea: Dacă Duhul Sfânt a fost permanent prezent în lume, în creația lui Dumnezeu și în viața oamenilor, de ce Mântuitorul spune că aveau să-L primească pe Duhul Sfânt... căci încă nu era peste ei, fiindcă Iisus nu se preamărise? Răspunsul la această întrebare ni-l dă însuși minunea pogorării Sfântului Duh prin întemeierea Bisericii ca Trup Tainic al Domnului. Aceasta înseamnă că Duhul Sfânt realizează pentru prima dată în lume comuniunea credincioșilor ce se constituie ca membre ale Trupului lui Hristos, adică a Bisericii (I Corinteni 12,27). În același timp, prin acțiunea specială a Duhului se realizează în lume viața lui Hristos prin sfințirea vieții credincioșilor. Altfel spus, Duhul descoperă totdeauna pe Hristos ca Mântuitor al lumii, încât – așa cum spune Sfântul Apostol Pavel - ” *nimeni nu poate să spună ”Domnul Iisus” decât în Duhul Sfânt*” (I Corinteni 12,3). Aceasta înseamnă că nimeni nu poate mărturisi Dumnezeirea lui Hristos și nimeni nu se poate împărtăși de viața Lui, decât în Duhul Sfânt. Numai prin harul Duhului ” *Hristos ia chip în noi*” (Galateni 4,19). Numai prin harul Duhului Sfânt renaștem la o viață nouă prin Taina Sfântului Botez (I Corinteni 12,13); numai prin Duhul Sfânt ne împărtășim cu Trupul și Sângele Domnului, fiindcă prin lucrarea sfințitoare a Duhului pâinea și vinul se prefac în Trupul și Sângele Domnului. Astfel, prin harul sfințitor al Duhului devenim purtători de Hristos, ” *ne îmbrăcăm în Hristos*” (Galateni 3,27) și mereu creștem duhovnicește, dezvoltând viața de sfințenie a lui Hristos, ” *până la statura bărbatului desăvârșit, la măsura vârstei deplinătății lui Hristos*” (Efeseni 4,13), cum spune Sfântul Apostol Pavel.

În același timp prin harul Duhului intrăm în comuniunea Sfintei Treimi ori de câte ori ne rugăm, fiindcă însuși Duhul se roagă pentru noi și cu noi (Romani 8,22) ” *El ne conduce la tot adevărul când mărturisim credința noastră, fiindcă El însuși este Duhul Adevărului*” (Ioan 14,17), care ne dă mereu

putere și mereu ne îmbogățește prin darurile Sale, spre a dezvolta viața de sfințenie a lui Hristos în viața noastră și în viața lumii (I Corinteni 12,4-11). În felul acesta, Duhul realizează mântuirea și sfințirea oamenilor în Biserică, adică în Trupul lui Hristos cel preamărit încât prin lucrarea Duhului, Hristos se oferă ca Mântuitor al fiecăruia dintre noi și al lumii întregi.

Din cele de până aici expuse reținem că mântuirea ne-a fost adusă prin întruparea, activitatea, jertfa, învierea și preamărirea lui Fiului lui Dumnezeu. *Dar activitatea mântuitoare adusă de Fiul lui Dumnezeu nu se încheie odată cu preamărirea Lui, ci se continuă cu pogorârea Duhului Sfânt, care ne conduce și prin care se realizează viața de sfințenie a lui Hristos, împărtășindu-ne de roadele acestuia prin harul Sfintei Treimi în Biserică întemeiată la Cincizecime.* Prin urmare, *mântuirea se realizează în Hristos.* El este „Calea, adevărul și viața” (Ioan 14,6). El este „ușa”, prin El „de va intra cineva se va mântui” (Ioan 10,9). Iar Duhul Sfânt „Mângâietorul, Duhul adevărului, care este în noi și rămâne în noi” (Ioan 14,16-17), este – după cum ne arată un Părinte al Bisericii- cheia care deschide această ușă. Astfel preamărirea Fiului și Pogorârea Duhului realizează înălțarea și preamărirea noastră în comuniunea veșnică a Sfintei Treimi.

Văzând lucrarea Duhului Cel prin care toate se sfințesc, Cel prin care dobândim mântuirea în Hristos, Cel ce ne conduce în comuniunea de iubire a Sfintei Treimi, să invocăm totdeauna prezența Lui în viața și rugăciunea noastră, dar mai cu seamă la acest măreț praznic al pogorării Sale și a întemeierii Bisericii ca împărăție a lui Dumnezeu în lume, zicând cu toții: „**Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea ești și toate le plinești, vistierul bunătăților și dăătorule de viață, vino și Te sălășluiește întru noi, și ne curățește pe noi de toată întinăciunea, și mântuiește, Bunule, sufletele noastre!**”

VALOAREA TEOLOGICĂ, CATEHETICĂ ȘI DUHOVNICEASCĂ A SLUJBELOR BISERICII ORTODOXE

Preot Adrian Zaha

Termenul de biserică provine de la grecescul „ekklesia de la kaleo, latinescul ecclesia – comunitatea celor chemați: Noul Testament a consemnat o mulțime de imagini, denumiri și simboale ce s-au atribuit Bisericii în perioada apostolică: poporul lui Dumnezeu (I Petru 2, 10). 2. Trupul lui Hristos exprimă cel mai bine raportul dintre Hristos și Biserică. Hristos este, după Învierea Sa, Capul Bisericii, pe care a răscumpărat-o cu Însuși Sângele Său (Faptele Apostolilor 20, 28) și a înălțat-o în umanitatea Sa, la dreapta Tatălui, restaurând întreaga creație”¹. Despre Biserică și cei ce o alcătuiesc pe ea, precum un tot unitar, despre relația dintre mădulele ei, Sfântul Ioan Gură de Aur spune: „Biserica este casa Stăpânului, iar credincioșii sunt vase de

¹ Ion Bria, *Dicționar de Teologie Ortodoxă*, Ed. IBMBOR, București, 1994, p. 55.

preț. Când vezi dar pe unul de-afară că vrea să fure un vas, chiar dacă tu nu ești primejduit să fii furat, dar dacă treci cu vederea furtul și nu te duci să spui celor ce-1 pot împiedica, ești vinovat de sufletul aceluia, pentru că ai văzut pe hoț furând și nu 1-ai oprit nici tu, și nici prin altul. Nu-ți spun asta pentru că văd că stă atârnată deasupra ta primejdia, ci ca să te întăresc, ca să te fac să te-ngrijești și de mântuirea ta, și de mântuirea celorlalți. Că așa putea-vom dobândi și bunătățile cele făgăduite, cu harul lui Hristos”².

În cadrul Bisericii ia naștere cultul, care, din punct de vedere etimologic, înseamnă „a cultiva, a îngriji, a respecta, a adora. Cultul înseamnă, în general, orice formă sau act religios menit să pună

² Sfântul Ioan Gură de Aur, *Despre soartă și providență, în Omilii la săracul Lazăr, Despre soartă și providență, Despre rugăciune, Despre viețuirea după Dumnezeu*, IBMBOR, București, 2005, p. 71.

pe om în legătură cu Dumnezeu, exprimând, pe de o parte, cinstirea sau respectul față de Dumnezeu iar pe de alta mijlocind sfințirea omului sau împărtășirea harului dumnezeiesc”³. Piatra de temelie a cultului Legii celei Noi a pus-o Mântuitorul în chip formal, cu puțin înainte de Jertfa și moartea Sa, în seara Cinei celei de Taină, când anticipează, în chip nesângeros, jertfa sângeroasă pe care avea s-o aducă în curând pe Golgota, ca expresie supremă a iubirii Sale pentru oamenii neputincioși de a se mântui prin ei înșiși⁴.

Esența sau fundamentul universal al cultului este sentimentul că ne aflăm în fața lui Dumnezeu și că intrăm în legătură cu El prin invocarea numelui Său, prin rugăciune. Există în ființa omenească tendința sau pornirea firească de a cinsti pe Dumnezeu, Ființa Supremă, de a-I arăta respectul pe care îl nutrim față de El, de a-L adora și de a ne pune în legătură cu El, de a căuta și solicita prezența, ajutorul și harul Său, dătător a tot binele pământesc și duhovnicesc. Scopul cultului este să creeze sau să mijlocească o stare de legătură, de comunicare și comuniune, directă între cei dori termeni sau factori ai săi: Dumnezeu, în calitatea Sa de Persoană Treimică și noi, neamul omenesc, reprezentat prin Biserica Sa. În ambianța creată de mediul cultic, credinciosul realizează experiența prezenței lui Hristos cel înviat și a comuniunii spirituale cu El, dar totodată și cu comunitatea semenilor săi, în care este integrat perfect sufletește, prin legătura dragostei creștinești.

Cultul divin ortodox, în centrul căruia se află Sfânta Liturghie, este compus din: Laudele

³ Pr. Prof. Dr. Ene Braniște, *Liturghia generală*, Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 2002, p. 41

⁴ Pr. Prof. Dr. Ene Braniște, „Originea, instituirea și dezvoltarea cultului creștin”, în *Studii Teologice*, XV (1963), nr. 3-4, p. 18.

bisericești, Sfintele Taine și ierurgiile, care pe lângă scopul doxologic pe care îl au, adună comunitatea în spiritul comuniunii de religie, simțire și trăire autentică. Însuși Mântuitorul Iisus Hristos a lăsat Sfintele Taine, pentru ca prin intermediul acestora, să se împărtășească oamenilor harul divin sfințitor și mântuitor. Astfel, conștiința Bisericii Ortodoxe știe de o prezență a lui Hristos în cult, în modurile următoare: în Jertfa euharistică, în Sfintele Taine, în ierurgii, în Laude, în rugăciunile și binecuvântările preotului, în cuvântul Sfintei Scripturi citit de preot în biserică, în dialogul dintre credincioși și preot în cadrul cultului, în rugăciunile individuale, în citirile din cărțile de învățătură, în convorbirile purtate cu credință și în faptele lor bune și curate, săvârșite din credință. În felul acesta, toată viața credincioșilor este un cult adus lui Dumnezeu, sau o liturghie în sensul larg al cuvântului. Cultul ortodox este o rugăciune a comunității credincioșilor, uniți într-un cuget, în duhul păcii, al iubirii fraterne și al solidarității sau comunității de credință, care îi face pe toți să se simtă ca unul în aceeași rugăciune, mai presus de deosebiri de vârstă, de cultură, de stare socială, de naționalitate, de limbă sau de rasă, dintre cei ce se roagă. În biserică se roagă toți, pentru nevoile tuturor. Caracterul acesta eclesiologic și comunitar al cultului ortodox se bazează pe cuvântul Mântuitorului, care promovează rugăciunea laolaltă a celor care cred în El: „Dacă doi dintre voi se vor învoi pe pământ în privința unui lucru pe care îl vor cere, se va da lor către Tatăl Meu, Care este în ceruri. Că, unde sunt doi sau trei adunați în numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor” (Matei 18, 19-20)⁵. Aici este locul întâlnirii omului cu Creatorul său, aici se regăsesc cele două elemente raționale, aici se realizează unirea concretă și reală a umanului cu dumnezeiescul și pătrunderea primului de cel de-al doilea, aici este locul în care „Dumnezeu Se întrupează în om și omul se spiritualizează în Dumnezeu. Întrupării, adică omenizării lui Dumnezeu, îi răspunde spiritualizarea și îndumnezeirea omului. Iubirii Tatălui îi răspunde deja iubirea Fiului Omului iar noi ne aducem

⁵ Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, *Cultul ortodox ca mijloc de propovăduire a dreptei credințe, a dragostei, a păcii și a bune înțelegeri între oameni*, în *Studii Teologice*, IX (1953), nr. 9-10, p. 639.

aminte de Domnul, pentru că El își aduce aminte de noi”⁶.

Prin structura sa de imnuri, rugăciuni, acte și formule sacramentale de invocare, adorare și mulțumire, acest cult are prin excelență un caracter epicletic și teocentric, fiindcă centreează și înrădăcinează viața noastră în Dumnezeu, izvorul vieții și al mântuirii noastre. „Viața noastră este autentică și sănătoasă, dacă își are obârșia în Dumnezeu și e mișcată de Dumnezeu în toate formele ei”⁷. Practica Bisericii noastre ilustrează faptul că orice act liturgic și orice formă de cult reprezintă adevărate căi de pătrundere și transmitere a vieții divine în omenire. Cultul este mijlocul prin care Hristos, prin Duhul Său cel Sfânt se extinde în lume, în vederea înduhovnicirii lui, în vederea reorientării privirii lui de la cele lumești, la cele cerești, de la trupesc la sufletesc.

În gradul cel mai înalt, comuniunea cu Dumnezeu și cu semenii în Biserică este posibilă prin participarea la Sfânta Liturghie, care îl transformă interior pe creștin, care devine nu doar hristofor, ci și lumină, model, pentru cei din jur: „Chiar dacă nu ai vorbi dar dacă la ieșirea ta din biserică vei arăta celor ce au rămas afară de ea, prin aerul tău, prin căutarea ta, prin glas, prin mers și prin toată ființa ta, folosul ce ai câștigat de la biserică, chiar aceasta este de ajuns spre a-i sfătui și a-i îndemna și pe dânșii să vină la biserică. Adică noi trebuie să ieșim din biserică, așa cum am ieși din locul cel mai sfânt, așa cum am ieși chiar din cer, mai îndreptați, mai înțelepți, mai serioși și mai legați în toate cuvintele și faptele noastre”⁸. Sfânta Liturghie, centrul vieții și spiritualității creștine ortodoxe este structura de comuniune prin excelență. Liturghia constituie nu numai garanția și expresia unității de credință, de rugăciune și iubire, care există în corpul Bisericii văzute, ci și pregustarea bucuriei de a fi cu Hristos în Împărăția Sa viitoare: „Căci de câte ori veți mânca această pâine și veți bea acest pahar moartea Domnului vestiți până când va veni” (I Corinteni 9, 26). Biserica este sacramentul Împărăției lui Dumnezeu dar ea imploră și anticipează Împărăția viitoare întrucât

se organizează și se înfățișează ca euharistie. Scopul Liturghiei este identic cu scopul Bisericii, adică de a transforma totul în euharistie, pentru că numai pregătită și rânduită ca euharistie, ca jertfă oferită lui Dumnezeu, umanitatea poate fi introdusă, prin Duhul Sfânt în comuniunea Celui Înviat și Înălțat. În Liturghie nu numai că se propovăduiește cuvântul lui Dumnezeu și credincioșii se împărtășesc cu Trupul și Sângele Fiului Său, ci se și proiectează o icoană a vieții creștine, sub aspectul ei spiritual și social⁹.

Unirea cu dumnezeirea se realizează în Biserică, în mod colectiv, nu unitar, în comuniune cu celelalte membre ale Trupului tainic al lui Hristos, ajutându-i să se conștientizeze mai intim unii în relație cu alții, în relație eshatologică. Marele nostru dogmatist, Dumitru Stăniloae, ne încredințează de faptul că „întâlnirea cu Hristos în locașul bisericii nu e trăită de credincioși ca persoane izolate, ci în comunitate, întărind unitatea dintre ei fără de care nu este posibilă mântuirea”¹⁰. Astfel, simțindu-se toți frați ai aceluiași Hristos și fii ai aceluiași Părinte al Lui, se simt și între ei frați. Ei intră prin aceasta într-o viață de comuniune tot mai deplină, însuflețită tot mai mult de Hristos, articulându-se spiritual ca mădulare ale trupului Lui¹¹. Prin urmare, pentru creștinul ortodox, Sfânta Liturghie nu este doar o slujbă ca oricare alta, căci veșnica prezență a lui Hristos cel răstignit și preamărit prin înviere se perpetuează în timp și spațiu, odată cu alte evenimente și episoade din istoria mântuirii,

⁹ Pr. Prof. Dr. Valer Bel, *Misiunea Bisericii în lumea contemporană. 2 Exigențe*, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2002, p. 178.

¹⁰ Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, „Locașul bisericesc propriu-zis, cerul pe pământ sau centrul liturgic al creației”, în *Mitropolia Banatului*, XXXI (1981), nr. 4-6, p. 227.

¹¹ Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, „Realitatea tainică a Bisericii”, în *Ortodoxia*, V (1984), nr. 3, p. 417.

încât întreaga slujbă a Sfintei Liturghii constituie o „adevărată școală și izvor al vieții religios-morale prin sugestiile și prin inspirațiile ce le proiectează în viața credincioșilor”¹².

În Biserica Ortodoxă, fiecare Taină are epicleza și Cincizecimea ei proprie, adică rugăciunea de invocare a Sfântului Duh și coborârea Acestuia asupra materiei, pentru transfigurarea sa, a omului și a întregii creații. Sub adumbrirea Duhului, lumea creată se unește fără schimbare, alterare sau contopire cu harul necreat. Înțelegând în acest chip lucrurile, Sfântul Maxim Mărturisitorul consemnează: „Duhul Sfânt activează în om harul mântuirii, preface și schimbă pe fiecare în parte, rezidindu-l în chip mai dumnezeiesc, potrivit cu însușirile Lui și înălțându-l spre ceea ce se indică prin tainele ce se săvârșesc, chiar dacă acela nu simte, în cazul că este încă copil în cele după Hristos și nu poate vedea în adâncul celor ce se petrec”¹³.

Putem să observăm că prin Sfintele Taine, oamenii ajung dumnezei și fii ai lui Dumnezeu, că omul care este numai praf și cenușă se ridică la îndumnezeire, devine parte a comuniunii veșnice cu Sfânta Treime, această viață fiind cu adevărat vie, întrucât întreaga mișcare a Duhului Sfânt, Care este în noi, este de a ne pune într-o comuniune vie cu Iisus Hristos și cu Tatăl. În acest sens, Nicolae Cabasila consemnează: „Este

¹² Pr. Prof. Dr. Petre Vintilescu, *Curs de Liturgică generală*, București, 1929-1930, p. 216.

¹³ Sfântul Maxim Mărturisitorul, *Mistagogia*, Ed. IBMBOR, București, 2000, p. 39.

oare vreo mărturie mai puternică a bunătății lui Dumnezeu și a iubirii Lui față de oameni, decât curățirea sufletului nostru e întinăciunea păcatului prin spălarea cu apă, decât dobândirea Împărăției cerești prin ungerea Sfântului Mir sau decât dobândirea Împărăției cerești prin ungerea Sfântului Mir sau decât ospătarea noastră împreună cu Cel Care Și-a dat trupul și Sângele pentru noi?”. Datorită Sfintelor Taine ne naștem și noi la viața duhovnicească, cu ajutorul lor creștem în ea și ajungem să ne unim în chip minunat cu Însuși Dumnezeu nostru, căci prin aceste lucrări sfinte viem, „ne mișcăm și suntem”, așa cum spunea Sfântul Apostol Pavel, filipenilor (Filipeni 17, 28).

Valoarea pastorală a Sfintelor Taine în Biserica Ortodoxă constă în lucrarea de îndrumare evanghelică pe care o prilejuiesc. O catehizare sumară la început sau o cât de modestă cuvântarea preotului, după oficierea slujbei divine, pot întări și înviora credința ascultătorilor. Atmosfera comunitară a Liturghiei și bolta de har a Bisericii cu podoaba picturii și frumusețea duhovnicească a imnelor și rugăciunilor înlesnesc percepția directă a celor propovăduite în legătură cu originea, scopul și importanța tainei sau cu obligația morală care revine primitorilor în calitatea lor de beneficiari ai cultului. Astfel, „activitatea catehetică a preotului viază și se împlinește armonios cu cea de la amvon, cu cea din Taina Mărturisirii, determinându-l pe credincios să practice virtutea, cu atât mai direct

cu cât aceste povețe se împletesc cu predica și îndrumările generale date mai înainte”¹⁴.

Cultul îi arată credinciosului și o cale pe care are să înainteze la o trăire tot mai deplină a conținutului credinței sau a lui Dumnezeu, deci îl duce și spre o țintă. Creștinul ortodox se apropie prin ea tot mai mult de ținta desăvârșirii sale, așa cum o înțelege credința sa. De această desăvârșire și adâncire în credință ține comuniunea între ei și ceilalți creștini și deci crearea unei comunități tot mai strânse între ei. Nu se poate nimeni desăvârși și adânci în credință fără ajutorul altora și fără să-și arate înaintarea sa în desăvârșire în relațiile cu alții. Cultul ortodox satisface și hrănește comuniunea spirituală între credincioși cu conținutul negrăit de adânc și de bogat al credinței creștine. Chiar dacă există și un urcuș individual al credincioșilor spre Dumnezeu prin curățirea de patimi, prin dobândirea virtuților și prin contemplarea rațiunilor creațiunii, acest urcuș nu ar putea avea loc dacă nu ar fi ajutat de un urcuș liturgic spre Dumnezeu, care se înfăptuiește de fiecare împreună cu obștea celorlalți credincioși. Acest urcuș e susținut de Hristos Cel înviat și unit cu credincioșii adunați în Hristos și cu Sfânta Treime, întărindu-le calitatea de moștenitori împreună cu Hristos ai Împărăției Tatălui, având pe Duhul Sfânt odihnind peste ei¹⁵.

¹⁴ Arhim. Conf. Dr. Vasile Miron, „Cultul divin public ortodox, mijloc de propovăduire a dreptei credințe”, în *Ortodoxia*, LIX (2008), nr. 1-2, p. 33.

¹⁵ Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, *Spiritualitate și comuniune în Liturgia ortodoxă*, Ed. IBMBOR, București, 2004, p. 8.

Sfântul Chiril din Alexandria spune: „Trebuie să ne umplem de învățăturile dumnezeiești și evanghelice, căci Hristos, distribuindu-ne în aceeași măsură, nouă celor mici și mari, Harul Său și hrănindu-ne pe toți spre viață, vrea ca și cei mai tari să adune cu ceilalți și să asude pentru frați și să le dăruiască ostenele lor acelorași să-i facă părtași darurilor de sus. Aceasta este ceea ce s-a spus către Sfinții Apostoli: „În dar ați luat, în dar să dați” (Matei 10, 8). Căci culegând foarte multă mană pentru ei, s-au silit să împartă celor ce locuiau în același cort, adică în Biserică”¹⁶. Sau: „Cei ce nu au putere de a înțelege singuri prin ei înșiși taina desăvârșită a lui Hristos, sau nu sunt îndestulători spre cuprinderea Lui din pricina slăbiciunii înțelegerii lor, se vor împărtași totuși de El, dar primind ca împreună-lucrători și ajutori pe cei de aceeași credință. Căci prin îndrumare reciprocă putem urca uneori și la vederi mai înalte decât cele pe măsura noastră”¹⁷. Astfel, Hristos ne călăuzește pe toți cu putere spre o legătură mai deplină cu Sine și spre unirea cu El în Împărăția cerurilor dar ne dă și nouă putere să ne călăuzim unii pe alții în această direcție sau biruiește împreună cu noi pornirile inferioare și demonice, care tind să ne țină departe de El prin tot felul de greutăți puse în calea străduinței noastre de apropiere de El, de împlinire a voinței Lui. Noi suntem chemați să ne împărtaşim de puterea

¹⁶ Sfântul Chiril din Alexandria, *Glaphyra*, în *Părinți și Scriitori Bisericești*, vol. 69, Ed. IBMBOR, București, 1988, p. 357.

¹⁷ Sfântul Chiril din Alexandria, *Glaphyra...*, p. 425.

Lui, biruind aceste porniri și piedici, pentru a ajunge să împărțim împreună cu El, nemaifiind stânjeniți de lanțurile naturii, ale păcatului și morții.

Cultul divin ortodox este o propovăduire, o cateheză și de aceea, menirea preotului slujitor de a învăța constă nu numai în predicarea doctrinei creștine, ci și în explicarea simbolismului actelor de cult și a sensului adevărat al textelor liturgice. Prin intermediul cultului, popoarele ortodoxe au cunoscut Sfânta Scriptură și dogma sau învățătura de credință și scrierile Sfinților Părinți, așa cum le-a prezentat Biserica. Putem spune că este nevoie de o insistență exhaustivă în cuvânt pentru a întări sufletele credincioșilor pe piatra credinței. Aici, rolul cel mai important îl are cateheza. Prin cateheză se împărtășesc credincioșilor noțiunile esențiale și fundamentale ale dogmei și moralei creștine, pentru a sădo în sufletele lor convingeri religioase neîndoielnice. Aceste cunoștințe trebuie explicate cu înțelesul și termenii stabiliți de Biserică și expuse numai în locașul Bisericii, în cadrul programului liturgic de slujbă. Aici, cateheza biblică, dogmatică, morală sau cultică este asociată cu cântarea, cu citirea psalmilor, a Apostolului și a Evangheliei, a paremiilor, a Sinaxarului și a Cazaniei. Toate aceste elemente instruiesc și edifică complet și temeinicpe credincios, adică îi luminează mintea prin sublimitatea, adâncimea și frumusețea ideilor religios-morale tratate, îi încălzesc și delectează inima prin melodiile cântărilor frumos interpretate și îi întăresc voința în lucrarea faptelor bune. Pe de altă parte, cateheza liturgică, „își propune să trezească în sufletele credincioșilor setea de rugăciune și dorința de cunoaștere profundă și temeinică a sensurilor tainice și simbolice ale cultului, pentru a-i face să trăiască momentul sacru și a le întări convingerile religioase”¹⁸.

Datoria de căpătâi a preotului este aceea ca la finalul fiecărei Sfinte Taine să adreseze celor prezenți o predică, o omilie, o cateheză. Aceasta este mijlocul prin care se face cunoscut continuu credincioșilor descoperirile dumnmezeiești și Tradiția Bisericii în tot decursul timpurilor

¹⁸ Arhim. Conf. Dr. Vasile Miron, „Cultul divin public...”, p. 36.

și a generațiilor”¹⁹. Cateheza, în ansamblul ei, trebuie să împlinească anumite condiții, pe care ni le pune la suflet Sfântul Grigorie cel Mare, care insistă asupra faptului că mesajul transmis, pentru a fi ascultat, mai întâi trebuie să fie accesibil tuturor, pentru ca învățătura să zidească duhovnicește sufletul ascultătorilor: „Cuvântul și limbajul trebuie să țină seama de capacitatea ascultătorilor. Trebuie ca păstorul să se adapteze la capacitatea celor care îl ascultă, să nu se abată de la meșteșugul artei de a se adapta la capacitatea fiecăruia, și totuși să producă zidirea sufletească a tuturor”²⁰. Sfântul Grigorie își fundamentează conceptele folosindu-se de comparații, pentru a putea fi mai bine înțeles: „căci cu ce se pot asemana inimile pline de ascultare ale credincioșilor, decât cu corzile întinse ale chitarei? Acestea vibrează la atingerea magică și pricepută a artistului. Pentru ca să nu dea sunete în dezacord cu cântarea lui, le atinge în mod deosebit. Și corzile dau o modulație armonioasă fiindcă sunt atinse cu același arcuș, dar nu în același fel. Aceasta e soarta celor care îi învață pe alții. Oricine în slujba de a învăța pe alții vrea să ajungă să întărească pe toți în aceeași virtute a iubirii, va considera ca fiind necesar să varieze modul în care să atingă inimile ascultătorilor, nu însă și învățătura”²¹. Altfel spus, modul de transmitere a învățăturii trebuie să fie adaptat la particularitățile individuale și de grup ale credincioșilor, astfel încât aceștia să valorifice darul primit, din perspectiva propriilor posibilități.

Principalul scop al catehezelor liturgice este acela de a „integra pe individ în viața Bisericii. Ea este nu doar comunicarea cunoștințelor religioase, nu antrenarea ființei umane să devină o persoană mai bună, ci edificarea – zidirea unui membru al Trupului lui Hristos, un membru al aceluia nou popor ales și neam sfânt, a cărui viață tainică în această lume a început în ziua Cincizecimii”²².

Predica și cultul își au rolul lor bine determinat în viața noastră religioasă. Propovăduirea nu înlocuiește cultul, nu-l poate anula, ci ea este o

¹⁹ Drd. Gheorghe Burcă, „Predica liturgică”, în *Mitropolia Moldovei și Sucevei*, XLIX (1973), nr. 1-2, p. 83.

²⁰ Sfântul Grigorie cel Mare, *Cartea Regulei pastorale*, Editura Centrului Mitropolitan, Sibiu, 1987, p. 88.

²¹ Sfântul Grigorie cel Mare, *Cartea Regulei pastorale...*, p. 88.

²² Pr. Alexander Schmemmann, *Liturghie și viață. Desăvârșire creștină prin intermediul experienței liturgice*, Ed. Basilica, București, 2014, p. 30.

parte organică a lui și rodul ei deplin se împlinește mai ales în atmosfera cultului²³. Elementele latreutice și harismatice ale cultului, îl fac mijloc educativ propriu pentru catehizare, pentru că spațiul liturgic stimulează afectivitatea religioasă, experimentează și însuflețește dogma. În aceste condiții, toată rugăciunea este o înălțare a inimii către Dumnezeu iar Sfânta Scriptură este tălmăcită și explicată credincioșilor în cadrul cultului, prin intermediul imnelor și textelor liturgice care o fac cât mai înțeleasă și accesibilă. Pentru a ne putea împărtăși de toate aceste binefaceri trimise de Proniatorul și Sfințitorul întregii creații, avem datoria și obligația morală de a ne adăpa direct de la izvor, nu din pâraiașe. Asupra mersului la Biserică, Părintele Schmemmann ne oferă o viziune călăuzitoare, duhovnicească: „Trebuie să cunoaștem bine și să ținem minte: în locaș, mergem nu pentru rugăciunea individuală, ci mergem ca să ne adunăm în Biserică și locașul văzut este doar chipul locașului celui nefăcut de mână, pe care îl reprezintă. De aceea, adunarea în Biserică este cu adevărat prima lucrare liturgică, este baza întregii Liturghii... Când spun: mă duc la biserică, aceasta nu înseamnă că eu merg la adunarea credincioșilor, pentru ca împreună cu ei să alcătuim Biserica, pentru ca să fiu ceea ce am devenit în ziua botezului, adică mădular al Trupului lui Hristos (I Corinteni 12, 27). Eu mă duc să arăt și să mărturisesc înaintea lui Dumnezeu

și a lumii Taina Împărăției lui Dumnezeu, deja venită în putere”.

Concluzionând, Alexander Schmemmann afirmă: „Împărăția lui Dumnezeu a venit și vine întru putere în Biserică. Iată Taina Bisericii. Taina Trupului lui Hristos: Unde sunt adunați doi sau trei în numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor. Misiunea adunării bisericești constă în aceea că ea nu este însumarea oamenilor păcătoși și nevrednici care o compun, ci trupul lui Hristos. Adeseori spunem că mergem la Biserică, pentru ca să primim ajutor, putere harică, mângâiere de la ea. Însă uităm că noi suntem Biserica, noi o alcătuim, că Hristos Se află în mădularele Sale și că Biserica nu este în afară de noi, nu este deasupra noastră, ci noi suntem întru Hristos și Hristos în noi. Creștinismul constă nu în aceea că el dă fiecăruia posibilitatea desăvârșirii personale, ci în aceea că înainte de toate creștinilor le este dat și poruncit să fie Biserica, popor sfânt, preoție împărătească, neam ales (I Petru 2, 9) să descopere și să mărturisească prezența lui Hristos și a Împărăției Sale în lume”²⁴.

Să nu uităm și să ne între în minte și în inimă zicerea Sfântului Ioan Gură de Aur: „Nimic nu este mai puternic decât Biserica. Nimic nu se ridică la valoarea Bisericii. Biserica este mai înaltă decât cerul, mai întinsă decât pământul, mai luminoasă decât soarele. Câți nu au luptat cu ea și nu au reușit să o biruiască? Toți cei care au luptat împotriva ei au fost dați pierzaniei, pe când Biserica a urcat la cer. Biserica are o asemenea putere, încât atunci când se pornește război împotriva ei, ea iese biruitoare, când este vorbită de rău, ea se întărește, iar când este batjocorită, se face mai strălucitoare ca înainte. Este rănită, dar nu cade. Este lovită de valuri, dar nu se răstoarnă. Se pornește furtună împotriva ei, dar nu naufragiază. Luptă și nu este biruită. Dacă te lupți cu un om, fie vei birui, fie vei fi biruit. Dar dacă te lupți cu Biserica, este cu neputință să biruiști, pentru că Dumnezeu este mai puternic decât oricine. Dacă Însuși Dumnezeu a zidit-o, cine o poate urni din loc?”²⁵.

²³ Pr. asist. Nicolae Dura, „Cultul Bisericii Ortodoxe și propovăduirea învățaturii creștine”, în *Mitropolia Ardealului*, XXX (1985), nr. 9-10, p. 593.

²⁴ Pr. Alexander Schmemmann, *Liturghie și viață...*, p. 30.

²⁵ Sfântul Ioan Gură de Aur, *Problemele vieții*, Editura Eghemenița, 2006, p. 369.

GLOBALIZAREA, O PERSPECTIVĂ SOCIAL-TEOLOGICĂ

Diacon dr. Alexandru Dan Adam

În decursul veacurilor Biserica a fost confruntată cu diferite culturi spirituale și materiale ce s-au concretizat în provocări permanente. În pragul celui de al treilea mileniu creștin, civilizația umană și creștinismul se confruntă cu o mutație și o provocare socială fără precedent, atât ca dimensiune, cât și prin implicații. Este vorba despre un fenomen social total cunoscut astăzi sub numele de globalizare sau mondializare. Fiind un fenomen complex, globalizarea se manifestă pe diverse niveluri încorporând mai cu seamă arealul economic, areal de o importanță strategică majoră, deoarece poate să ofere sau să susțină hegemonia mondială, asociată cu ideea de superputere a lumii.¹

Din perspectiva economică, globalizarea implică, după cunoscutul economist Joseph Stiglitz, o cooperare mai strânsă a țărilor lumii prin intermediul intensificării circulației bunurilor și serviciilor, a capitalului și chiar a resursei umane ca forță de muncă. Toate aceste caracteristici ale globalizării, susțin economiștii, ar trebui să conducă la construirea unui trai mai bun și la consolidarea țărilor în

curs de dezvoltare². Acest fenomen depășește granițele economicului și interferează și cu alte niveluri ale vieții omenești, extinzându-se la cel politic, care nu de puține ori a aplicat în favoarea țărilor dezvoltate ideologia globalistă, pentru ca mai apoi fenomenul să se extindă și în plan cultural și chiar religios.

Deși, în aparență, globalizarea se dorește a fi un fenomen macrosocial ce promite și proclamă un bine comun, totuși realitatea dovedește cu totul altceva. Părintele Ioan Ică jr. observă că fenomenul globalizării este „o realitate care sfidează toate paradigmele sociale și mentale cunoscute până acum,

o gigantică mutație civilizațională care traumatizează societățile și intimidează inteligențele, manifestându-se printr-o ruptură tot mai evidentă atât cu ierarhiile de valori ale culturilor tradiționale, cât și cu valorile modernității occidentale clasice față de care apare ca o neliniștitoare și inclasabilă post-modernitate”³.

Dacă înainte de apariția acestui fenomen total al globalizării puteam vorbi despre

¹ Georgios Mantzaridis, *Globalizare și Universalitate – himeră și adevăr*, trad. de Pr. Prof dr. Vasile Răducă, Editura Bizantină, București, 2002, p.10

² Joseph E. Stiglitz, *Mecanismele globalizării*, trad. de Miruna Andriescu, Editura Polirom, Iași, 2008, pp. 19-20.

³ Ioan I. Ică jr. „Globalizarea – mutații și provocări” în Ioan I. Ică jr. și Germano Marani, *Gândirea socială a Bisericii. Fundamente – documente- analize-perspective*, Editura Deisis, Sibiu, 2002, p. 481.

o cultură identitară solidă în fiecare țară, astăzi interdependența și conexiunile sociale, politice și economice depășesc granițele dintre țări și condiționează soarta celor ce trăiesc în interiorul fiecăreia dintre ele. Cu alte cuvinte, nicio societate nu mai trăiește complet separat de celelalte țări, iar ca ființe umane împărțim tot mai mult o soartă comună, mai cu seamă în privința problemelor fundamentale (de exemplu problema ecologiei, a poluării). Sub semnul acestei interdependențe care se anunța promițătoare, inegalitatea socială, economică și politică este tot mai apăsătoare⁴, cei bogați devenind o categorie

tot mai polarizată și influentă, deschizând astfel falii și inegalități îngrijorătoare⁵.

De asemenea, se pot constata construcții masive de imperii economice concentrate într-un triunghi format din America de Nord, Europa Occidentală și zona Asia -Pacific, care se prezintă sub forma unor rețele impersonale amplasate strategic pe tot pământul după logica profitabilității. Se observă, fără echivoc, că în economia globală nu capitalul contează, nici munca, nici omul și nici materia folosită fără discernământ, ci criteriul absolut este dat de eficiență, de productivitate, de rentabilitate și competitivitate, expresii și concepte cheie care ne modelează existența vieții contemporane.⁶

Pe lângă această influență economică, globalizarea descrie sau influențează și dezvoltarea umană care a trecut, în modernitate, la un nou tip de societate bazată pe industrializare și tehnologizare. Aceste schimbări au avut reverberații în însăși ființa umană, deoarece modul de viață al omului s-a modificat substanțial în ceea ce privește munca, statutul social și cel profesional, dar și în cel al relațiilor interumane. Internetul a avut o influență covârșitoare atât în domeniul comunicațiilor, cât și în domeniul cunoașterii. Pe de o parte, societatea contemporană a asistat la o deschidere mai largă în aceste domenii, având un aport decisiv și de netăgăduit. În acest sens și teologul grec, Georgios Mantzaridis afirmă că „globalizarea are și elemente pozitive, care nu trebuie ignorate. Ca proces care ușurează apropierea oamenilor

⁵ Nereușita economiei globale din perspectiva egalității sociale este conturată de John Sniegocki astfel: „Există multe statistici care pot fi citate pentru a ilustra profunda inegalități și nedreptăți care caracterizează viața pentru o mare parte a lumii populație. Se estimează că aproximativ 1,4 miliarde oameni, peste 20% din populația lumii, trăiesc în cele mai extreme forme de sărăcie, cu venituri de sub 1,25 USD / zi. Aproximativ 2,6 miliarde de oameni, aproape 40% din populația lumii, trăiesc cu sub 2 \$ / zi. În general, aceste persoane nu au una sau mai multe necesități vitale, cum ar fi alimentație adecvată, locuințe decente, canalizare corespunzătoare, apă potabilă, educație de bază sau asistență medicală de bază”. Cf. *Catholic social teaching and economic globalization : the quest for alternatives*, Marquette University Press, 2009, p.11.

⁶ Ioan I. Ică jr, *Globalizarea – mutații și provocări*, p. 483.

⁴ Anthony Giddens, *Sociologie*, trad. de Radu Săndescu și Vivia Săndulescu, Editura ALL, București, 2000, p. 75.

unii față de alții, face servicii relațiilor dintre ei – în măsura în care totdeauna face acest lucru –, exprimă cea mai adâncă aspirație a firii umane. Din acest punct de vedere nu este numai acceptabilă, ci și necesară”⁷

Dar pe lângă acest aspect pozitiv, omul a încetat să mai sondeze și să adâncească cunoașterea în profunzime, căutând mereu scurtături facilitate de motoarele de căutare prin intermediul internetului⁸, iar prin intermediul telefoniei și a noilor medii de comunicare deși barierele spațiale au dispărut, legăturile dintre oameni au devenit tot mai superficiale.

⁷ Georgios Mantzaridis, *Globalizare și Universalitate*, p. 16.

⁸ Unii cercetătorii au constat că internetul influențează și sacrifică gândirea lineară a omului. În acest sens vezi lucrarea lui Nicholas Carr, *Superficialii: efectele internetului asupra creierului uman*, trad. de Dan Crăciun, Editura Publica, București, 2012, pp. 23-37. Același autor prezintă și efectele automatizării și tehnologizării asupra creierului și comportamentului uman în lucrarea *Cușca de sticlă: automatizarea și noi*, trad. de Vasile Decu, Editura Publica, București, 2014.

Așa încât globalizarea, marcată de mutațiile tehnologice care au întreținut-o și au promovat-o, propovăduiește și sădește o nouă cultură antropologică a societății, în care tradiția se estompează tot mai agresiv, fiind cucerită de ideea de piață, iar omului religios îi ia locul *homo economicus*.

Odată cu toate aceste schimbări în mentalul colectiv contemporan, *filosofia utilului* a înlocuit tot mai mult locul valorilor transcendente și esențiale ale vieții, eludând sensul valorilor perene ale Evangheliei lui Hristos sintetizate și întrupate în Viețile Sfinților.⁹ Ideologia globalizării a născocit omul atomizat, omul unidimensional interesat numai de confortul propriu, captiv în tot felul de surrogate ale libertății oferite de consumism, de divertisment și de mass media. Putem vorbi deci de o nouă cultură ce

⁹ Conf. Dr. Cristinel Ioja, *Homo Economicus: Iisus Hristos, sensul creației și insuficiențele purului biologism*, Editura. Marineasa, Timișoara, 2010, pp. 234 și 243.

construiește o societate care se fundamentează atât pe un imperialism economic prin diferitele sale manifestări (industrializare, tehnologizare, automatizare etc.), cât și pe un imperialism mediatic ce domină societatea actuală și influențează omul recent¹⁰ prin intermediul cinematografului, televiziunii, publicității și comunicării electronice¹¹. Toate acestea fiind mijloace care stau la baza noilor valori, modelând și chiar manipulând comportamentul uman.

Vedem, deci, că în centrul fenomenului globalizării se află omul, și de aceea Biserica este chemată să dea un răspuns schimbărilor actuale. Ea, cea care stă deasupra vremurilor, ne aduce în atenție, ca un lait-motiv, Universalitatea Persoanei Mântuitorului Iisus Hristos Întrupat deplin în Evanghelie ca un ecou veșnic actual și viu, indiferent de vremuri și ideologii. Așa se face că scopul antropologiei teologice, în general, este acela de a recupera adevărata umanitate manifestată în toate aspectele vieții¹². Dar o umanitate dezrădăcinată netemeluită în Dumnezeu nu poate fi o societate deplină. Părintele Dumitru Stăniloae sublinia eșecul ideologiilor fără Dumnezeu, ca fiind utopii lipsite de adevăratul sens integrator, sens ce cuprinde deodată sufletul și trupul, spiritul și materia destinate eternizării, afirmând că „de la Renaștere încoace, de când s-a uitat de Dumnezeu în organizarea societății omenești, au apărut o mulțime de utopii politice. S-a crezut că omenirea poate fi făcută, cu ajutorul unui sistem de organizare pur rațional, complet și repede fericită... A venit Revoluția Franceză cu lozincile ei, care au adus și prin efectul lor firesc, dar și prin patima cu care a voit aderenții lor să se impună, atâta

suferință zadarnică între oameni; au venit revoluțiile marxiste, care zguduie din temelii ordinea socială și trezesc, ca în prevestirile apocaliptice, fiara din om. Din toate aceste încercări de a fericii dintr-odată pe deplin omenirea lipsește Dumnezeu. Și de aceea, ele au tocmai efectul contrar: răvășesc ordinea interioară din om.”¹³ De bună seamă această constatare poate fi valabilă și pentru epoca globalizării în care asistăm la o diluare a vieții, a sensului existențial, dublat de un declin cultural, educațional și spiritual.

Toată această barbarizare a societății în care omul trăiește numai pentru producție și consumism, golit de cultură, sens și conștiință își are etiologia, produsul și rezultatul din procesul mondializării, al destrucției politice și a distrugerii generalizate ce cuprind deodată culturile tradiționale și moderne¹⁴.

¹⁰ O lucrare edificatoare care explorează aspectele ce influențează comportamentul uman este cea a profesorului de marketing Jonah Berger, *Influența invizibilă: forțele ascunse care modelează comportamentul*, trad. de Monica Lungu, Editura. Publica, București, 2017, mai cu seamă pp. 199-244.

¹¹ Mai multe detalii pe acest subiect oferă reputatul sociolog Anthony Giddens în *Soicologie*, pp. 415-430.

¹² Ray Anderson, „Theological Anthropology” în Gareth Jones, *The Blackwell Companion to Modern Theology*, Blackwell Publishing Ltd, 2004, p. 89.

¹³ Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, „Libertate și păcat” în *Cultură și Duhovnicie. Articole publicate în Telegraful Român (1930-1936)*, Opere complete 1, Ed. Basilica, București, 2013, p. 569 sau vezi „Libertate și păcat” în *Telegraful Român*, an LXXXIV, nr.44, 25 oct. 1936, p.1.

¹⁴ Ioan I. Ică jr., *Globalizarea – mutații și provocări*, p. 485.

PRAZNICUL ÎNĂLȚĂRII DOMNULUI ȘI ZIUA EROILOR, SĂRBĂTORITE ÎN CAPITALA BANATULUI

De praznicul Înălțării Domnului, la Catedrala mitropolitană din Timișoara, Sfânta Liturghie a fost oficiată de Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului, împreună cu un sobor de preoți și diaconi, în prezența miilor de credincioși timișoreni, precum și a cadrelor militare din garnizoana Timișoara. După otpustul Dumnezeieștii Liturghii, Înaltpreasfinția Sa a rostit un cuvânt de învățătură despre praznicul Înălțării Domnului, precum și despre importanța cinstirii eroilor neamului.

În continuare, Chiriarhul Banatului, împreună cu soborul slujitor, a săvârșit Slujba Parastasului pentru toți eroii și martirii neamului căzuți, de-a lungul vremii, pe câmpurile de luptă pentru libertatea și demnitatea poporului român și

pentru apărarea credinței strămoșești. După slujba de pomenire pentru eroii căzuți la datorie pe pământ strămoșesc sau departe de țară, toți cei prezenți s-au deplasat la Monumentul Crucificării din fața Catedralei mitropolitane, unde au avut loc ceremonii militare și depuneri de coroane din partea Mitropoliei Banatului și a autorităților locale și județene. Ceremonia s-a încheiat cu defilarea Gărzii de Onoare.

Tot în această zi, la Monumentul Eroilor Revoluției din Decembrie 1989 de la Cimitirul eroilor din Calea Lipovei, precum și la mai multe monumente închinat eroilor din oraș:

Monumentul Eroilor sublocotenent (post mortem) Ioan Groșaru și sublocotenent (post mortem) Ioan Lucian Leușten, din incinta cazarmei Batalionului 32 Infanterie „Mircea”, Monumentul Eroilor români din primul și al II – lea Război Mondial, au avut loc slujbe de pomenire, urmate de ceremonii militare și depuneri de coroane și jerbe de flori.

Ziua Eroilor sărbătorită cu prilejul zilei Înălțării Domnului

În semn de recunoștință pentru sacrificiul suprem al sutelor de mii de ostași căzuți la datorie în timpul Primului Război Mondial, Tratatul de la Versailles, semnat de fostele țări beligerante în 1919, prevedea, printre altele, obligativitatea

întreținerii mormintelor ostașilor îngropați pe teritoriile statelor respective, precum și a operelor comemorative de război dedicate acestora.

În România, care a pierdut, în prima mare conflagrație a secolului al XX-lea, aproape un milion de militari și civili, concretizarea prevederilor actului de la Versailles s-a făcut prin Decretul-lege nr. 1693 / 4 mai 1920, care a stabilit ca Ziua Eroilor să fie sărbătorită cu prilejul Zilei Înălțării Domnului Iisus Hristos, dată decretată sărbătoare națională a poporului român. Țara noastră a devenit, astfel, primul stat care i-a asimilat pe eroii străini celor naționali.

Înălțarea Domnului, sărbătoare națională

Pomenirea eroilor neamului românesc la praznicul Înălțării Domnului a fost hotărâtă de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române în anul 1920. Această decizie a fost consfințită prin alte două hotărâri sinodale din anii 1999 și 2001,

prin care această zi a fost proclamată ca Zi a Eroilor și sărbătoare națională bisericească. Totodată, Legea 379/2003, privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război, a proclamat sărbătoarea Înălțării Mântuitorului Iisus Hristos la cer, drept sărbătoare națională a poporului român.

DUMINICA SFINȚILOR ROMÂNI ȘI ZIUA DRAPELULUI NAȚIONAL, LA CATEDRALA MITROPOLITANĂ DIN TIMIȘOARA

Duminica a 2-a după Rusalii a constituit pentru credincioșii bănățeni, precum și pentru credincioșii români de pretutindeni,

o zi cu o semnificație aparte, întrucât au fost sărbătoriți toți sfinții români. În această zi de aleasă sărbătoare, în cadrul slujbelor săvârșite în mănăstirile și parohiile din cuprinsul Mitropoliei Banatului au fost înălțate rugăciuni către sfinții români, ei fiind rugători și mijlocitori înaintea tronului Preasfintei Treimi pentru mântuirea noastră. Credincioșii timișoreni s-au bucurat de prezența Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului, care a asistat la Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie, oficiată la Catedrala mitropolitană din Timișoara de către un sobor de preoți și diaconi. După otpustul sfintei slujbei, Ierarhul a rostit un cuvânt de învățătură, în cadrul căruia a evocat evenimentul chemării primilor ucenici la apostolat, arătând, că sfințenia este accesibilă

oricărui om, indiferent de vârsta, stare socială sau etnie.

De asemenea, Părintele Mitropolit a subliniat importanța duhovnicească a pomenirii tuturor sfinților români, amintind de încreștinarea poporului nostru prin predica Sfântului Apostol Andrei, continuată prin creștinii martiri ce au făcut parte din legiunile armatei Romane, și cultivată apoi prin mințile sfințite și cuvintele pline de putere ale ierarhilor cărturari, ale binecredincioșilor voievozi, ale călugărilor nevoitori și ale mărturisitorilor din perioada regimului comunist, care au transformat suferința într-o scară către cer.

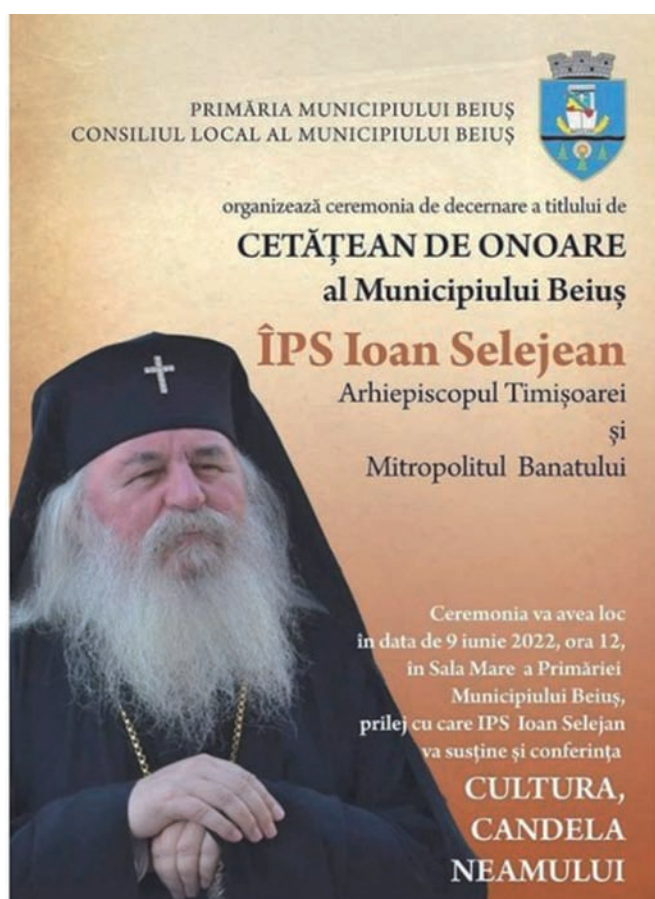
După Sfânta Liturghie, în fața Catedralei Mitropolitane a fost sărbătorită Ziua Drapelului National printr-un ceremonial religios si militar. Tricolorul a fost binecuvântat cu apă sfințită de către Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan al Banatului, fiind apoi înălțat de către militari, concomitent cu intonarea Imnului Național al României. Ceremonia s-a încheiat cu defilarea detașamentului de onoare prin fața oficialităților județene și locale și a tuturor celor prezenți la eveniment.

Ziua de 26 iunie a fost proclamată Ziua Drapelului Național prin Legea nr. 96 din 20 mai 1998. Istoria Tricolorului începe în 1848, în timpul Revoluției de la 1848, când Tricolorul a fost adoptat ca simbol al națiunii în prima zi a victoriei revoluției burghezo – democratice (1848-1849) din 14/26 iunie. În forma pe care o are și astăzi,

drapelul a fost adoptat în 1867, în timpul domniei lui Carol I: albastrul apare lângă hampă, galben în mijloc, roșu în partea exterioară. Însă, primele informații istoriografice despre tricolor, apar încă din perioada domnitorului Mihai Viteazul.

IPS IOAN, MITROPOLITUL BANATULUI, A DEVENIT CETĂȚEAN DE ONOARE AL MUNICIPIULUI BEIUȘ

i-a fost acordată de primarul municipiului Beiuș, Gabriel Cătălin Popa, pentru „slujirea cu cinste, evlavie și dragoste de oameni, dovadă a atașamentului față de urbea Beiușului și locuitorii ei”, notează Primăria Beiuș.

Acordarea titlului de cetățean de onoare a pornit din inițiativa și în timpul mandatului de primar al lui Petru Căluș-Mlendea.

În cadrul evenimentului, Mitropolitul Banatului, a susținut, în cadrul o prelegere intitulată: „*Cultura, candela neamului*”, reliefând importanța credinței la definirea culturii noastre.

În data de 9 iunie, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan a primit titlul de cetățean de onoare al municipiului Beiuș. Distincția

ÎNCERCAREA

La încercările ce vin
Vezi să nu cârtești creștine..
Știe Tătal tău divin
Ce-i mai bine pentru tine.

Palma care astăzi doare,
Rana ta, sau dușul rece
Este binecuvântare..
Ai să vezi după ce trece.

Ai să vezi căci suferința
Te va întări ca fierul,
Îți va întări credința,
Inima și caracterul.

Rana ta cea dureroasă
Ți s-a dat spre curățire..
Orice piatră prețioasă
A trecut prin slefuire.

Apoi uită-te la vase;
Toate intră prin cuptor..
Trebuie să fie arse
Pentru frumusețea lor.

Încercarea te va face
Aur pur, purificat..
Așadar tu fi pe pace,
Chiar de astăzi ai picat.

Sorin Dragos Butucel

AMINTIRI...

Ce liniște ciudată pe ulița pustie...
Pământul poartă-n el al pașilor trecut -
Istoria de neam e tipărită-n lut...
Și fiecare piatră e amintire vie.

Mi-i dor de-ai mei bunici... mi-i dor de satul
meu...

Mi-i dor de omenia țăranului cinstit -
Ce trist îmi pare satul... bunicii au murit...
Mi-i greu cu ce-i acum... mi-i greu... mi-i foarte
greu -

Cireșul mai rodește... fântâna e-n picioare...
Biserica... pe deal... veghează sub ochi sfânt -
Un neam întreg își află odihna în mormânt...
Și satul, cel de-acum, cât de străin îmi pare...

Aș vrea ca toți de-aici... să simtă și să știe -
În neamul adormit... e sfântă rădăcină -
Eu... depăn amintiri... pe banca din grădină...
Ce liniște ciudată pe ulița pustie...

Teona Scopos

EUGEN DORCESCU – 80 SAU DESPRE TINEREȚEA SPIRITUALĂ

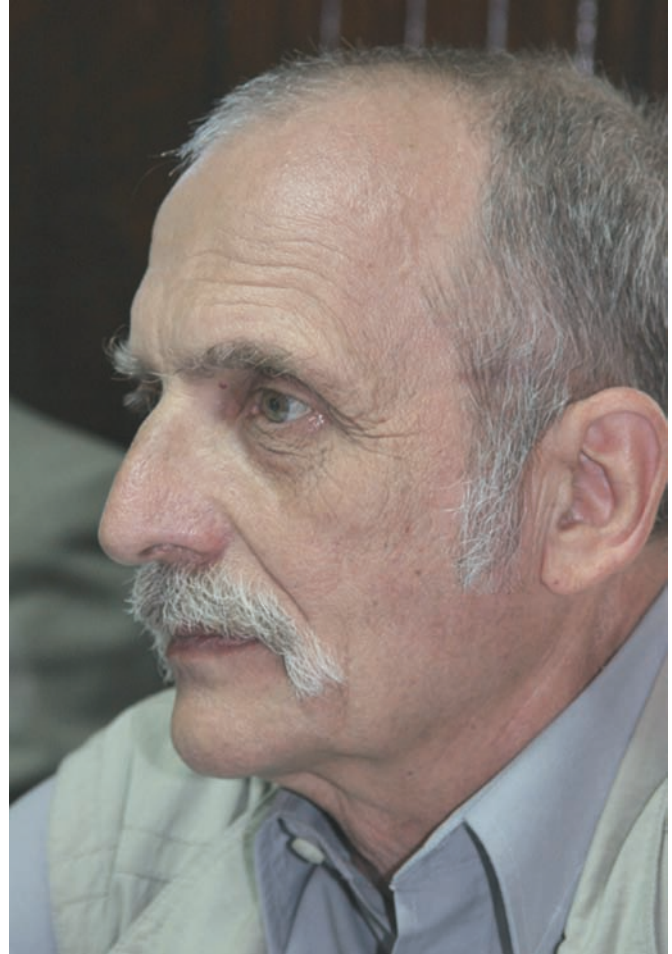
Interviu realizat de Cîra Anișoara-Violeta

CAV: Anul 2022 este cel în care prin numeroase evenimente literare și artistice se omagiază în Timișoara maestrul Eugen Dorcescu, la împlinirea vârstei de 80 de ani. Chiar de aniversarea Domniei Voastre, în 18 martie 2022, la Biserica din Piața Dacia, trei personalități din lumea Bisericii – Preot Prof. dr. Ioan Bude, Preot dr. Ionel Popescu, Vicar eparhial, și Protopopul paroh Zaharia Pereș – au înălțat Domnului o slujbă de mulțumire și o rugăciune pentru Dumneavoastră și familie, urmată de lansări de cărți care v-au fost dedicate și de o agapă sărbătorească, în care apropiații și discipolii v-au regăsit după doi ani de pandemie. Vă rugăm să ne spuneți ce a însemnat pentru Dumneavoastră această sărbătoare în spațiul sacru, drag, al Bisericii, sărbătoare care a deschis șirul unor memorabile evenimente de celebrare a Poetului și a omului Eugen Dorcescu.

ED:

A fost cea mai amplă, mai densă, mai intensă, mai elevată și mai tulburătoare, sub raport intelectual, afectiv și, mai cu seamă, spiritual, cea mai înălțătoare sărbătorire de care am avut parte vreodată. Alături de ea se situează lansarea din octombrie 2015, în Aula Universității de Vest din Timișoara, a ediției ne-varietur „Nirvana. Cea mai frumoasă poezie” și lansarea din mai 2017, în incinta casei rustice din Carani, unde au fost concepute și, parțial, scrise, a „Elegiilor de la Carani”.

CAV: De fapt, aceasta a fost prima sărbătorire publică. Ea a fost precedată de o ceremonie discretă, dar foarte emoționantă, desfășurată online, în cadrul Școlii de literatură EUGEN DORCESCU 80. Prelegerile Domniei Voastre, îndrumarea competentă a Doamnei Mirela-Ioana Dorcescu, susținerea necondiționată a celor dornici de interpretare de text literar, de hermeneutică sau eseistică s-au concretizat deja în trei volume publicate în 2022 de cursanți: Silvia Gabriela Almăjan v-a dedicat o carte, intitulată

„Eugen Dorcescu – un écrivain pas comme les autres”, Mariana Pășlea a scris „Lectio profana – confesiuni literare”, iar tânărul Marian-Cătălin Ciobanu a debutat cu un volum de eseistică literară „Et in Arcadia ego”. Școlii noastre i s-a alăturat și Monica M. Condan, care a îngrijit ediția omagială, de colecție, a revistei „Coloana infinitului” și a scris o carte de critică literară, pe care ați avut bunăvoința de a o prefața: „În orizontul aporiei. Sens trăit – sens receptat”. Știu că și alte proiecte sunt pe cale de a se finaliza. Ce așteptări, ce planuri aveți cu această școală? V-ați gândit cumva și la un manifest?

ED:

Mi-e dragă această Școală, inițiată, temeluită de soția mea, și-mi sunt dragi, în literatură,

duh și adevăr, toți colegii cursanți. În această Școală literară, nu există taxe, nu există invidii, concurențe sterile și posomorâte, nu există comeraj, ipocrizie, aere de superioritate. Nu! Fiecare cursant este „primus inter pares”. Doar emulație senină, doar frățietate, doar respect, doar întâlnire în spirit. O singură constrângere: a valorii. Un singur țel: bucuria realizării de sine: a realizării proprii și a realizării celorlați. De aceea am numit eu această erudită și mirifică Escuela literaria „La Isla de los Afortunados”.

CAV: Ați mărturisit, de curând, la Sediul Filialei Timișoara a Uniunii Scriitorilor și al revistei „Orizont”, că „Între Domnia Voastră și posteritate” s-a așezat Mirela-Ioana Dorcescu, Mirela-Ioana Borchin, înainte de căsătoria cu Dumneavoastră. Ați ajutat-o să pășească alături de Dumneavoastră „în marea literatură”, iar, prin analizele sale, prin edițiile critice, la rândul ei, distinsa Doamnă Profesoară v-a sprijinit să fiți cât mai cunoscut și cât mai apreciat în „marea literatură”. În plan profesional, dar și personal, bucuria acestei întâlniri decisive s-a pliat pe învățăturile suferinței ce v-a unit. Cum priviți împreună viitorul, ce vă doriți să realizați de acum încolo?

ED:

Suferința este o mare șansă. Este unul dintre cele mai subtile și mai miraculoase daruri divine. Suferința te distruge până în temelii și te reclădește din temelii. Cea mai sigură cale către cunoaștere e suferința. Cea mai sigură cale într-o primenire și accederea la excelență a personalității este tot suferința. Ea aduce cu sine discernământul, arată vidul slavei deșarte, alungă teama, thanatofobia, instaurează bucuria superioară, face loc, în suflet, păcii lui Dumnezeu, care întrece orice pricepere (așa spune „Scriptura”). Suferința este chezașia tinereții spirituale. Da, între personalitatea și opera mea (așa cum este aceasta și atât cât este aceasta), pe de o parte, și posteritate, pe de altă parte, soția mea se află, prin profesionalism, obiectivitate și stăruință, în linia întâi, vârf de lance al receptării și promovării... Cum vom trăi, de acum înainte, soția mea și cu mine? Cum am trăit de când ne-am întâlnit și până acum. În credință, nădejde și dragoste. Slujind, după puteri, lui Dumnezeu și Literaturii române.

CAV: Sunteți membru al Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Timișoara, de aproape 50 de ani. În ultimii 7 ani, v-am auzit discursurile de prezentare de cărți și personalități și v-am admirat la unison cu toți cei prezenți. Discursurile Dumneavoastră sunt de mare competență, încântătoare și par exhaustive. De pildă, nu credeam că se mai poate adăuga ceva la magistralul discurs pe care l-ați susținut în Biserica din Piața Dacia. Dar, la sărbătorirea de la „Orizont”, din 17 iunie 2022, ați fost exemplar, cu un alt discurs uluitor. Retorica Dumneavoastră impecabilă presupune, inevitabil, talent, dar și o muncă de pregătire considerabilă. Ce sfaturi ați da tinerilor dornici să vorbească în public precum Eugen Dorcescu?

ED:

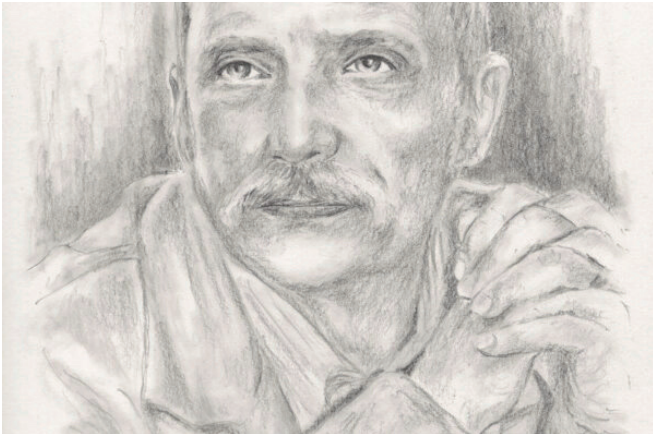
Eu nu dau sfaturi. Cel mult, sugestii. În fine... Ați spus, pe bună dreptate, că e nevoie de un talent anume. Adaug, numaidecât, că, spre a fi pus în lucrare și în valoare, talentul se cere educat, cultivat, hrănit, rafinat. Ca urmare, se impune, înainte de orice altceva, cunoașterea simpatetică, prin studiu asiduu și pasionat, a limbii române, a expresivității, mlădierii, suculenței, bogăției, savoarei, energiei, blândeții, forței, nemărginirii ei. Limba română este aidoma unei păduri bătrâne, fermecate, necuprinse, pline de mister și de lumină. Concomitent, lecturi esențiale: „Scriptura”, cărți de retorică, moderne sau clasice, marile opere ale literaturii naționale și universale; audierea (sau lecturarea) marilor retori. Ca un corolar: iubirea dezinteresată, luminoasă, agapaică, pentru semenii ce ascultă. Și altele încă.

CAV: Ați scris enorm și v-ați afirmat la mare altitudine în poezie. Dacă ar fi să alegeți o poezie sau un psalm care să vă reprezinte, care ar fi acela/aceea?

ED:

Nu pot alege o poezie sau un psalm care să mă reprezinte. Pot spune, însă, că, dacă cineva ar dori să mă cunoască, ar trebui să citească, dintre cărțile de poezie, „Biblice”, „Nirvana. Cea mai frumoasă poezie”, „Elegiile de la Carani” și „Aproapele”. Iar din proză, cele două volume de Jurnal: „Îngerul Adâncului” și „Adam”.

CAV: Toată lumea este impresionată de relația Domniei Voastre cu Dumnezeu, de modul în care

o mărturisiți în scrierile și în discursurile orale. V-ați simțit vreodată abandonat de Dumnezeu? Sau pedepsit? Nu mă refer la viața personală, ci la cea literară. Ați simțit teama de a nu mai putea scrie ori de a nu mai scrie la fel de bine?

ED:

Nu m-am simțit niciodată abandonat de Dumnezeu, nici în viața personală, nici în cea de scriitor. Pedepsit, da, m-am simțit, în viața personală. Am perceput, însă, admonestarea și pedeapsa divină, în existența mea personală, ca manifestări ale nepătrunsei Sale pedagogii, ca semne teribile ale iubirii Sale.

CAV: Cunoaștem din cele două volume de jurnal ce a însemnat pentru Domnia Voastră Timișoara, apartamentul de pe Str. Liviu Rebreanu, în care v-ați scris opera, locul copilăriei, Stroeștiul, toate persoanele dragi ce v-au însoțit și pe care le-am perceput ca personaje literare de excepție. V-ați gândit să vă continuați activitatea diaristică? Am vrea să știm ce înseamnă în viața Dumneavoastră cartierul din Dacia, în care locuiți împreună cu Mirela-Ioana de 5 ani.

ED:

Nu știu dacă voi mai ține sau nu un jurnal. Probabil că nu. Fiecare faptuire omenească are timpul său, ne învață „Ecclesiastul”. În cei 5 ani de când locuiesc aici, în Piața Dacia din Timișoara, am scris câteva dintre cele mai apreciate poeme din întreaga mea operă („Templierul”, „Montségur”, „Pavilionul”, „Zefirul”, „Ermitaj”, „Salcâmi sacri”, „Visul sacru” ș. a.). Odată cu volumul „Elegiile de la Carani” (2017), odată cu ivirea, la orizontul sufletului meu, a Mirelei-Ioana (Lumina ochilor mei), odată cu mutarea mea, alături de ea, în acest cartier, Dumnezeu mi-a dăruit, la propriu, deloc

metaforic, o nouă viață. Cartierul timișorean Dacia, cu Biserica lui minunată, cu parcul, unde am conceput poemele „Zefirul” și „Pavilionul”, cu oamenii, edificiile, străzile și aleile lui, cu cerul lui albastru sau înnorat, cu pământul lui înverzit și înflorit, este spațiul concret în care îmi trăiesc, în care îmi port, zilnic, beatitudinea lucidă a noii mele vieți.

CAV: În 2021, ați colaborat, în condiții de pandemie, cu pictorul Emil Grama. Proiectul Dumneavoastră a fost dus la bun sfârșit. La vernisajul expoziției din 14 iunie 2022, a fost lansat și albumul „Synaisthesis”. Cum a decurs dialogul dintre Poet și Pictor, dintre Poezie și Pictură? Ce amintire s-a încrustat în inima Dumneavoastră cu prilejul acestui eveniment literar-artistic?

ED:

Declar, cu tărie, că experimentul „Synaisthesis” este original, incitant și valoros, atât sub raport estetic, precum și din unghi semiotic și de filosofie a creației artistice. Anume, Emil Grama (pictor și poet talentat și inteligent) s-a străduit (și a izbutit) să realizeze o plastică meta-artistică, elaborând, pentru 58 dintre poemele mele, imagini care nu ilustrează, ci își propun să echivaleze, hermeneutic, interpretativ, textul liric. Zona de interferență a celor două arte ar fi, cred eu, substanța semantică profundă, abisală, exprimabilă, dar încă neexprimată, substanță ce coagulează un sem comun artei plastice și poeziei, i-aș zice estem, pe suportul căruia se clădește echivalentul plastic al mesajului poetic. Totul, elaborare, colaborare, eveniment artistic complex la vernisajul-lansare din 14 iunie, totul a fost unic, miraculos și perfect încadrabil în duhul evoluat, tolerant, îndrăzneț al Timișoarei, cetatea mea preaiubită.

CAV: Ați dat, de-a lungul vremii, multe interviuri. De curând, a fost lansat la Timișoara volumul „Taina scrisului” de George Roca. Acest volum, publicat în Australia, începe cu interviul Domniei Voastre. George Roca a venit de la Sydney la Timișoara, ca să vă îmbrățișeze la 80 de ani. A făcut pe drum 52 de ore! Mai aveți asemenea prieteni? Ce ne puteți spune despre prietenii lui Eugen Dorcescu, între care am bucuria și onoarea să mă număr?

ED:

Am afirmat, de mai multe ori, inclusiv în public, că eu nu accept orice și nu sunt prieten cu oricine. Fiindcă eu înțeleg prietenia potrivit cu accepțiunea nobilă pe care o dezvoltă vgr. „philia”. Toți prietenii mei (nu mulți) sunt profesioniști desăvârșiți, în domeniul lor de activitate, sunt instruiți, educați și ireproșabili în ce privește caracterul. Prietenul meu? „Homo spiritualis”.

CAV: Nu sunteți doar un scriitor complex – Poet, prozator, traducător, eseist, specialist în stilistică, poetică și semiotică – ci și un editor foarte apreciat în țară. La Domnia Voastră a apelat și Înaltul Bartolomeu Anania pentru editarea monumentalei „Biblie” din 2001. Înalt Preasfinției Sale i-ați dedicat, „in memoriam”, cel mai recent volum de versuri, intitulat „Aproapele. 111 Psalmi și alte poeme”, publicat la Editura Eurostampa din Timișoara în 2022. Cum vedeți, după 20 de ani, întâlnirea mirabilă dintre Bartolomeu (Valeriu) Anania și Eugen Dorcescu?

ED:

A fost o întâlnire providențială. Una dintre răspântiile filocalice, harice ale existenței mele empirice și artistice. Pronia a rânduit-o. Precum a rânduit, în 2015, întâlnirea cu Doamna Conf. univ. dr. Mirela-Ioana Borchin. Precum a rânduit, după buna socotință a voii Sale, și alte întâlniri

ziditoare, de-a lungul vieții mele: cu Alexandru A. Philippide, cu Ștefan Bănulescu, Marin Preda, Mircea Ciobanu, Virgil Nemoianu, G. I. Tohăneanu, cu Marian Popa, Zenovie Cârlușea, Andrés Sánchez Robayna, Coriolano González Montañez, Luis León Barreto, Zenovie Cârlușea, Livius Petru Bercea, Iulian Chivu, Constantin Stancu, Adriana Iliescu, Elisabeta Bogățan și mulți alții. Precum a rânduit, cu doi ani în urmă, (re)întâlnirea mea cu scriitorul și jurnalistul Petru Vasile Tomoiagă, Redactor-șef al „Timișoarei”, care a găzduit, timp de doi ani, săptămână de săptămână, texte exegetice dedicate trudei mele scriitoricești. Precum a rânduit, acum, de curând, întâlnirea mea cu tinerii confrăți din „La Isla Afortunada”. Așadar: „El m-a rănit. Tot El m-a vindecat!” Este ultimul vers, concludiv, din poemul meu „Visul sacru”, cu trimitere la „Deuteronomul”, 32, 39.

COMEMORAREA PERSOANELOR DEPORTATE ÎN CÂMPIA BĂRĂGANULUI

Sâmbătă, 18 iunie în Parcul Justiției de la Timișoara s-au comemorat 71 de ani de la deportarea zecilor de mii de persoane în Câmpia Bărăganului, considerată cea mai mare acțiune de dislocare forțată din istoria contemporană a României.

Evenimentul a debutat în fața monumentului deportaților din Bărăgan, cu slujba de pomenire a celor care în perioada 1951-1956 au fost siliți să ia calea pribegiei.

Slujba Parastasului a fost oficiată de către Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan al Banatului și de preoți de la catedrala mitropolitană din Timișoara. La întâlnire au fost prezente oficialități locale și județene, oameni de cultură, membri ai Asociației Foștilor Deportați în Bărăgan, precum și urmași ai celor care au avut de suferit de pe urma acestei triste acțiuni impusă de un regim totalitar.

După momentul liturgic au urmat alocuțiunile persoanelor invitate să mărturisească ororile comise de regimul comunist ateu. Organizatorul evenimentului a fost Asociația Foștilor Deportați în Bărăgan.

În 1990, la Timișoara, a fost înființată Asociația Foștilor Deportați în Bărăgan, care împreună cu Asociația Foștilor Deținuți Politici, din Turnu-Severin, și-au asumat rolul de a păstra vie memoria deportării prin editare de cărți, arhivare de documente, ridicare

de monumente și organizarea periodică de simpozioane și comemorări.

În anul 1996, la împlinirea a 45 de ani de la deportare, Asociația a ridicat Monumentul Deportării, amplasat în Parcul Justiției din Timișoara.

PREOTUL IOAN RUJAN S-A MUTAT LA CERURI (1956-2022)

Părintele Ionel Rujan, fiu al satului Opațița, s-a născut la 21 martie 1956. Școala primară a urmat-o în localitate, iar ciclul gimnazial în localitatea Deta. În anul 1973 a fost admis la Seminarul Teologic din Caransebeș, pe care l-a absolvit în anul 1978.

În perioada 1978-1979 a efectuat stagiul militar, iar între anii 1979-1983 urmează cursurile Institutului Teologic de Grad Universitar din Sibiu, obținând diploma de licență. S-a căsătorit cu Monica Popeți din Șoșdea, alături de care a trăit bucuria venirii pe lume a doi copii, Cosmin și Oana.

La 1 ianuarie 1984 a fost hirotonit preot pe seama parohiei Opațița, localitatea natală, pe

care a păstorit-o neîntrerupt timp de peste 39 de ani, până în momentul trecerii la cele veșnice. În cei 39 de ani de păstorie, s-a remarcat prin grija deosebită față de nevoile duhovnicești ale parohiei, fiind mereu alături de bucuriile, necazurile și greutățile enoriașilor săi, știind mereu să-i mângâie și să-i susțină. Din punct de vedere gospodăresc, în această perioadă, părintele Ionel Rujan s-a ocupat de toate necesitățile bisericii, cum ar fi reparațiile capitale interioare și exterioare ale bisericii și casei parohiale, pictarea bisericii în anul 1986, împrejmuirea cu gard a bisericii și a cimitirului, iluminare exterioară a bisericii și altele. Trebuie menționat că părintele Ionel Rujan a avut în grija sa și filia Rovinița Mare unde, de asemenea, s-a îngrijit de toate cele necesare dotării și utilării bisericii.

A plecat să slujească Liturghia cerească alături de îngeri și toți sfinții într-o zi de aleasă sărbătoare, Pogorârea Duhului Sfânt, în urma unei morți neașteptate. Slujba de înmormântare a avut loc marți, 14 iunie, în biserica parohiei Opațița, imediat după Sfânta Liturghie.

Cu adâncă părere de rău și compasiune, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan, Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, clericii de la Centrul eparhial și toți clericii din eparhie au transmis condoleanțe familiei îndoliate, rugându-L pe Preamilostivului Dumnezeu să așeze sufletul preotului Ioan în ceata sfinților Săi!

VEȘNICĂ SĂ FIE POMENIREA LUI DIN NEAM ÎN NEAM!

PREOTUL PENSIONAR VERGICĂ CISMARU S-A MUTAT LA DOMNUL

părinți Gheorghe și Florica, fiind cel mai mic dintre cei cinci frați ai familiei. A urmat școala primară și gimnaziul în satul natal, absolvind mai apoi Seminarul Teologic din Craiova, promoția 1971, iar ulterior frecventează Cursurile Speciale de Teologie de la Curtea de Argeș, până în anul 1974. În același an s-a căsătorit cu doamna Sofia Jeni, împreună având doi copii, Sanda Carmen născută în anul 1976 și Ionel Cristian, născut în anul 1977.

Imediat după căsătorie este hirotonit preot de către Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Nicolae, pe seama parohiei Pădurani, din protopopiatul Făget, slujind aici timp cinci ani, până în anul 1979. Din anul 1979 și până în anul 1991, slujește ca preot paroh la parohia Potelu din

județul Olt, unde a desfășurat o amplă lucrare pastoral-misionară și gospodărească.

În anul 1991 se întoarce în Banat și slujește în parohia Românești din protopopiatul Făget, până în anul 2001, când se transferă, la cerere, la parohia Visag, protopopiatul Lugoj, de unde s-a și pensionat în anul 2014.

Părintele Vergică Cismaru a rămas în conștiința credincioșilor pe care i-a păstorit ca un om blând, asumându-și cu dragoste slujirea preoțească până în ultimele clipe ale vieții sale pământești.

Cu durere în suflet anunțăm că părintele pensionar Vergică Cismaru s-a mutat la Domnul, după o îndelungată suferință.

Preotul Vergică Cismaru s-a născut la 15 mai 1949, în localitatea Vădăstrița, județul Olt, din

BUNUL DUMNEZEU SĂ-L PRIMEASCĂ ÎN ÎMPĂRĂȚIA SA CEA CEREASCĂ, IAR POMENIREA LUI SĂ FIE DIN NEAM ÎN NEAM!

ACȚIUNE CARITABILĂ LA FINAL DE AN ȘCOLAR ÎN ȚARA FĂGETULUI

Asociația Militar Culturală „Sfântul Gheorghe” Lugoj a desfășurat o acțiune menită a aduce zâmbetul celor ce trec prin momente mai puțin fericite. În acest sens, a fost

vizitat Centrul de Zi pentru Copii „Patriarh Miron Cristea” Făget, unde au fost împărțite daruri.

De asemenea, copiii s-au bucurat de prezența unui fotograf profesionist și de o cabină foto portabilă ce i-a condus pe micuți într-o lume fascinantă a poveștilor.

Instituția socială, aflată sub coordonarea Pr. Liviu Lacatiș, oferă servicii pentru 25 de copii ce provin din familii cu dificultăți de natură socială și economică și pentru care acest centru reprezintă „o a doua casă”. Aceștia beneficiază zilnic de o masă caldă, de activități educative, religioase, formativ-integrative, recreative și de socializare. Centrul are misiunea de a preveni și a reduce abandonul școlar și de a crește performanțele școlare ale elevilor aflați în situații de risc prin desfășurarea de programe socio-educative.

PROIECTUL FILANTROPIC „ȘCOALA, POARTA SPRE UN VIITOR EDUCAT!”

In luna iunie s-a încheiat ediția a III-a, a proiectului „Școala, poarta spre un viitor educat!”, al parohiei ortodoxe române „Sf. M. Mc. Gheorghe” din Voiteg, în colaborare cu parohia „Sf. Ierarh Andrei Șaguna” din Emden – Ostfriesland, Germania, într-un parteneriat ce se adresează elevilor aflați în risc de abandon școlar, precum și a celor cu posibilități materiale reduse, din parohia Voiteg.

Proiectul a luat ființă în anul 2019, la inițiativa preotului paroh Dragan Giorgiev, cel în cauză implicându-se în educația moral-religioasă a tinerilor din parohie, pe care o păstorește din anul 2016.

La fiecare început de an școlar au fost donate zeci de ghiozdane complet echipate cu cele necesare, precum și alte materiale didactice dedicate claselor primare.

Totodată la finalul anului școlar au fost dăruite 140 de icoane tuturor copiilor, cât și întregului colectiv profesoral de la școala din localitate.

Pe lângă acestea, elevii din clasele primare, 64 la număr, au primit 128 de cărți, iar ocupanții locurilor întâi din ciclul gimnazial au beneficiat de câte o icoană, o diplomă din partea parohiei și un voucher de 250 lei, de la un magazin de îmbrăcăminte.

Preotul paroh Dragan Giorgiev a adresat mulțumiri preotului Vlad-Cătălin Lia și credincioșilor săi, de la parohia „Sf. Ierarh Andrei Șaguna” din Emden – Ostfriesland, Germania, pentru dragostea și generozitatea arătată în ajutorarea copiilor defavorizați, nădăjduind ca parteneriatul întreprins să fie o mângâiere adusă acestora și un ajutor în procesul educațional.

71 DE ELEVI PREMIAȚI DE PAROHIA TIMIȘOARA-VIILE FABRIC

În prima duminică după Rusalii, în care Biserica face pomenirea tuturor Sfinților, la parohia timișoreană Viile Fabric a avut loc premierea elevilor din ciclul gimnazial, de la Școala Gimnazială nr.7 – Sfânta Maria, din Timișoara, care în anul școlar 2021 – 2022 au obținut premiul întâi, având rezultate deosebite la învățătură și purtare.

Ceremonia de acordare a premiilor s-a desfășurat imediat după încheierea Sfintei Liturghii, ce a fost oficiată de către preoții slujitori ai parohiei la altarul de vară din curtea bisericii într-o atmosferă emoționantă, în prezența comunității parohiale, a cadrelor didactice de la școala în cauză și a părinților elevilor.

Premiile au constat în bani, diplome de excelență și cărți oferite de parohie, care din anul școlar 2015 – 2016 organizează premierea elevilor, în cadrul parteneriatului Școală – Biserică.

Preotul paroh, Marius Sfercoci, a evidențiat în cuvântul adresat importanța educației moral-religioase într-un context dificil din punct de vedere al provocărilor societății moderne, care,

necontrolate, ajung să pericliteze parcursul educațional al tinerilor și viața lor de mai târziu. După momentul introductiv, rând pe rând, elevii au fost nominalizați și invitați în fața comunității pentru a-și ridica premiile, fiind răsplătiți cu aplauze și multă afecțiune. Din partea direcțiunii școlii, doamna prof. Gigi Glăvan, director adjunct, a mulțumit parohiei pentru sprijinul arătat și implicarea în activitățile extracurriculare, precum și pentru motivarea pe care o acordă elevilor, felicitându-i pe elevi pentru rezultatele obținute.

De asemenea, doamna prof. Daniela Buzatu, inspector școlar pentru disciplina Religie, prezintă la eveniment, a reliefat seriozitatea și profesionalismul cadrelor didactice ale Școlii Gimnaziale nr. 7 – Sfânta Maria, care se străduie să ofere o educație temeinică și cu folos tinerilor elevi, dovadă fiind rezultate obținute de aceștia la finalul anului școlar.

La final, preotul Marius Sfercoci a urat elevilor și profesorilor vacanță frumoasă, asigurându-i și pe mai departe de sprijinul Bisericii și al comunității parohiale, în procesul de educație și de formare al elevilor.

PREMIEREA OLIMPICILOR PARTICIPANȚI LA OLIMPIADA NAȚIONALĂ INTERDISCIPLINARĂ „CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE”

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului, miercuri, 8 iunie 2022, a avut loc

premiera elevilor care au obținut rezultate bune la Olimpiada națională interdisciplinară de limba și literatura română și religie „cultură și

spiritualitate românească”. Tematica Olimpiadei s-a desfășurat sub genericului „Frumusețea sacră a lumii”, competiția desfășurându-se pe două niveluri, gimnaziu și liceu.

Festivitatea a avut loc la Liceul Teologic Ortodox „Sfântul Antim Ivireanul” din Timișoara, în prezența părintelui dr. Nichifor Tănase, consilier la sectorul învățământ și activități cu tineretul, a Doamnei prof. Daniela Liliana Buzatu, inspector de religie în cadrul Inspectoratului Școlar Județean Timiș și a Doamnei prof. Adela Panait, directorul școlii și gazda evenimentului.

În deschiderea evenimentului s-a oficiat o slujbă de mulțumire, săvârșită de părintele dr. Nichifor Tănase, consilier eparhial și de părintele diacon prof. dr. Alexandru Dan Adam, profesor la Liceul Teologic timișorean. Apoi, părintele consilier a felicitat elevii câștigători, îndemnându-i ca și pe mai departe să propășească pe calea edificării lor spirituale și culturale. Gânduri de apreciere și de mulțumire au fost îndreptate și către profesorii coordonatori, pentru strădaniile lor în slujirea educației religioase.

FESTIVITATEA DE PREMIERE A ELEVILOR PARTICIPANȚI LA ETAPA JUDEȚEANĂ A OLIMPIADELOR DE RELIGIE ORTODOXĂ, CLASELE V-XII

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan și cu aprobarea doamnei inspector școlar general, prof. Aura Codruța Danielescu, marți 7 iunie 2022 a avut loc Festivitatea de premiere a elevilor olimpici, participanți la etapa județeană și etapa națională a Olimpiadei de Religie Ortodoxă, desfășurată în luna martie 2022.

Această frumoasă și complexă competiție, care reunește la un loc elevi, părinți, profesori propunători de subiecte, profesori evaluatori și asistenți, cadre didactice însoțitoare, preoți, a fost organizată de Ministerul Educației, Inspectoratul Școlar Județean Timiș și Liceul Teologic Ortodox „Sfântul Antim Ivireanul”, în parteneriat cu Mitropolia Banatului, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan.

Olimpiada este înscrisă în Calendarul Ministerului Educației și a reunit la un loc 214

elevi din județul Timiș, care s-au bucurat să creioneze pe colile albe de examen învățaturile acumulate în cadrul orei de Religie, în Biserică și în familie, toate cuprinse în lucrări creative, care au oferit imaginea unei competiții frumoase, aflate sub semnul comuniunii și al credinței.

La festivitatea de premiere au participat elevii care au obținut premii și mențiuni la etapa județeană. Părintele vicar pr. dr. Ionel Popescu și părintele protopop Zaharia Pereș au oferit sprijinul în desfășurarea acestei festivități la Biserica Ortodoxă de la Sinaia, piața de la Küttel, biserică construită în stil neobizantin inspirată după modelul bisericii Sfânta Sofia.

Festivitatea a debutat cu un moment de rugăciune oficiat în frumoasa și biserică de la Sinaia, de către părintele consilier pr. dr. Nichifor Tănase în prezența elevilor, profesorilor de Religie Ortodoxă și părinților elevilor. Momentul de rugăciune în care tinerii olimpici, părinții și

profesorii au mulțumit Bunului Dumnezeu pentru binecuvântări, a oferit bucuria de a cânta și a ne ruga împreună. Pentru acest moment, tinerii s-au îmbrăcat în mod festiv, în alb și în costume populare, iar razele blânde ale soarelui reflectau frumusețea și lumina de pe chipurile lor. Poza de grup realizată pe treptele bisericii au oferit o imagine familiară în care tineri se află în tinda bisericii, alături de parcurgerea cu pas lin, a spațiului din curtea bisericii spre sala de festivități. O sală de festivități care i-a întâmpinat pe tinerii olimpici cu o imagine modernă, în care la loc de cinste se află icoanele Mântuitorului nostru Iisus Hristos și a Maicii Domnului. C u v â n t u l doamnei inspector școlar pentru Religie, din cadrul I.S.J. Timiș, prof. Daniela Liliana Buzatu a cuprins premiile și felicitările adresate elevilor, părinților și profesorilor coordonatori pentru frumoasele realizări, pentru credința dovedită în fapte, alături de mesajul de a transpune în fapte credința, nădejdea, dragostea, blândețea, răbdarea, iertarea, precum și aprecierea adresată doamnei director, prof. Adela Panait pentru organizarea acestei competiții în cadrul Liceului Teologic Ortodox „Sfântul Antim Ivireanul” din Timișoara.

La finalul evenimentului, cei 8 elevi elevi participanți la etapele naționale de Religie Ortodoxă, desfășurate la Târgu Mureș și Sibiu, alături de profesorii lor însoțitori au fost invitați să împărtășească din impresiile și experiențele acumulate în cadrul etapelor naționale.

Cea mai frumoasă impresie a tuturor olimpicilor se referă la frumusețea credinței noastre creștin ortodoxe și trăirea ei bazată pe rugăciune și comuniune, cântare religioasă și iconografie ortodoxă, toate aflate sub semnul învățăturilor Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Elevii care au obținut premiul I la nivel județean și au reprezentat județul Timiș la etapele naționale de la Târgu Mureș, Sibiu și Botoșani sunt:

Noje Andra -Ștefania – Prof. coord. Ardelean Floare (Clasa a V-a);

Ursescu Ana – Prof. coord. Văcariu Luminița-Gabriela (Clasa a VI-a);

Tomescu Cecilia-Mariana – Prof. coord. Tomescu Delia, Ștefan Răzvan (Clasa a VII-a);

Todorescu Iuliana Irina – Prof. coord. Stoianescu Luminița Elena (Clasa a VIII-a);

Profesor însoțitor: Prof. Tomescu Delia

Cora Sebastian Vasilică – Prof. coord. Sasu Anișoara (Clasa a IX-a);

Honaie-Tecșa V. Carina – Prof. coord. Voian Laura (Clasa a X-a);

Orășanu Alexandru Gabriel – Prof. coord. Popa Doru Gheorghe (Clasa a XI-a);

Nedelea E. A Maria – Paula – Prof. coord. Voian Laura (Clasa a XII-a);

Profesor însoțitor: Voian Laura

Popovici C Anastasia – Prof. coord. Pr. Prof. Hlodec Daniel (Clasa a IX-a);

Gagea-Neaga I. David – Prof. coord. Pr. Prof. Hlodec Daniel (Clasa a X-a);

Stoenescu V.C. Alexandra – Prof. coord. Pr. Prof. Hlodec Daniel (Clasa a XI-a);

Profesor însoțitor: Pr. Prof. Hlodec Daniel

Pentru a reaminti momentele de bucurie și comuniune din anul 2016, în care Timișoara a organizat Olimpiada Națională de Religie Ortodoxă, a fost prezentat și un fragment din filmul realizat la această olimpiada națională.

Transmitem felicitări tuturor elevilor participanți, conducerilor unităților de învățământ, profesorilor de religie coordonatori, părinților elevilor, conducerilor unităților de

învățământ organizatoare, membrilor comisiilor de la nivelul unităților de învățământ și de la nivel județean și mulțumim partenerilor educaționali!

TEOLOGIA ȘI SPIRITUALITATEA SIRIACĂ, O CĂMĂRĂ PATRISTICĂ, DECOPERITĂ ȘI DE TEOLOGII TIMIȘORENI

Cu binecuvântarea Înaltpreasfinției Sale, Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului, în data de 29 iunie a.c. a fost lansat la Facultatea de Teologie din Timișoara, numărul doi al revistei științifice The Syriac Annals of the Romanian Academy (SARA) – revista Secției de Științe Istorice și Arheologie a Academiei Române.

Această Revistă teologică de înaltă ținută academică apare în același an cu congresul de studii siriace care se va întruni la Paris, săptămâna viitoare între 4-9 iulie 2022. Înaltpreasfinția Sa, a susținut apariția acestei reviste din rațiuni duhovnicești, dar și științifice, care țin de necesitatea descoperirea comorii teologiei și spiritualității siriace în spațiul teologic românesc, dar, în același timp, și într-o lume privată de valori spirituale, mereu aflată în căutarea unor surrogate de conținut duhovnicesc. Evenimentul a fost organizat de către sectorul învățământ al Arhiepiscopiei Timișoarei, fiind moderat de preot consilier Nichifor Tănase. În sala „Rotonda” au participat un număr de 80 de auditori (dintre care 35 online), iar în prezidiu ne-am bucurat și de prezența părinților profesori de la Facultatea de teologie din Timișoara: Conf. dr. Constantin Jinga, Lect. dr. Adrian Covan, Lect. dr. Marius Ioana, Lect. dr. Rafael Povîrnaru și a doamnei

inspector școlar disciplina Religie, prof. Daniela Buzatu. Numărul doi, a conchis redactorul-șef al revistei, Dr. habil. Cătălin-Ștefan Popa „s-a materializat ca urmare a impresiilor pozitive primite din partea savanților siriaciști din întreaga lume față de numărul inaugural SARA pe care l-am publicat anul trecut. Un impuls în munca noastră pregătitoare pentru cel de-al doilea număr a venit de asemenea din partea bibliotecilor și universități prestigioase precum Harvard, Chicago, Tübingen, etc., din toate colțurile globului, care și-au arătat interes pentru revista noastră științifică, fapt care ne-a făcut să simțim că munca noastră a dat roade în câmpul cercetării literaturii siriace.” Despre cuprinsul numărului actual al revistei, care cuprinde ediții și traduceri inedite ale unor texte culese din manuscrise și nepublicate până acum nicăieri în lume, și pe care

revista SARA le prezintă publicului pentru prima dată – redactorul șef a afirmat: „Numărul actual al revistei noastre științifice, prezintă ceea ce ce și-a propus de la fondare, anume ediții critice și traduceri în premieră a unor textelor siriace. Vorbim aici despre o ediție și o traducere a unei omilii metrice despre viața exegetului siriac, Iacob din Sarug, pe baza unui manuscris păstrat în Muzeul Institutului Oriental-Chicago; o ediție și traducere a unei epistole importante a unui autor siriac timpuriu Philoxenus din Mabbug bazată pe un manuscris păstrat la Vatican. Revista mai cuprinde, de asemenea, studii de analiză și noi abordări ale ascezei siriace; texte despre vechimea limbii și culturii siriace; practici despre sfintele moaște; și întâlnirea riturilor orientale și occidentale în tradiția liturgică a creștinilor Sfântului Toma din sudul Indiei.” Cu ocazia prezentării revistei științifice Dr. habil. Cătălin-Ștefan Popa a susținut o conferință publică despre o temă de cultură și spiritualitate creștină siriacă, actuală și în zilele noastre: „Terapia duhovnicească a inimii. Părinții siriieni despre inima curată și ferită de boală”. Pe baza unei analize rafinate care a corelat numeroase concepte medicale și anatomice, respectiv spirituale, despre inimă, autorul a arătat că „patristica siriacă avea cunoștință despre remedii medicale atunci când teoretizau inima din punct de vedere spiritual, iar

conceptele folosite dovedesc această experiență a înțelegerii tainelor trupului și sufletului într-o relație de funcționare optimă și echilibrată.” Dr. habil. Cătălin-Ștefan Popa, a introdus publicul într-o lume fascinantă dominată de o tradiție textuală vie și o spiritualitate lucrătoare arătând că pentru creștinismului siriac imaginea inimii este amplă și profundă: „pentru părinții siriaci inima este un organ esențial trupului și sufletului care alături de minte nu doar participă, ci coordonează procesul spiritual, ea devenind locul depozitar al roadelor spirituale ale contemplației.” Tema este importantă pentru discursul creștin de astăzi, Cătălin-Ștefan Popa concluzionând: „Puritatea inimii rămâne o temă propusă de patristică nu doar categoriilor monahale ci tuturor creștinilor ea fiind încununarea celorlalte virtuți creștine și dovada maximizării factorului credinței în suflet în acord cu roadele duhului pentru funcționarea optimă a organismului și evitarea maladiilor de tot felul.” Au urmat o sesiune de întrebări și răspunsuri, care a generat dezbateri teologice interdisciplinare din domeniul studiilor biblice, dogmatice, patristice și catehetice. Participanții s-au arătat dornici de a reitera astfel de întâlniri teologice legate de spiritualitatea siriacă în cadrul manifestărilor academice organizate de către Facultatea de Teologie din Timișoara.

ȘCOALĂ DE VARĂ DE LA PAROHIA SÂNMIIHAIU ROMÂN

În zilele de 20 și 21 iunie 2022, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului, în Parohia Sânmihaiu Român, din cadrul Protopopiatului Ortodox Român Timișoara I, a avut loc un eveniment cultural recreativ pentru copii, intitulat: „Școala de vară – La Livada bănațeană”, ajunsă la a doua ediție.

Organizatorii acestei acțiuni culturale au fost: Protopopiatul Timișoara I și Parohia Sânmihaiu Român, în colaborare cu Arhiepiscopia Timișoarei și parohiile învecinate, Utvin, Sânmihaiu German și Parohia Ortodoxă Sârbă Dinaș.

Manifestarea a fost deschisă cu un moment de rugăciune la altarul de vară al parohiei, fiind moderată de preotul Zaharia Pereș, protopopul Oficiului protopopesc Timișoara I, care a vorbit despre importanța rugăciunii în viața oamenilor și a subliniat necesitatea educației tinerilor în lumina învățăturilor Sfinților Părinți ai Bisericii noastre, apreciind faptul că această acțiune se înscrie în activitățile specifice Anului omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului, din Patriarhia Română.

Cuvântul de bun venit din partea Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Mitropolitul

Banatului a fost transmis de către părintele consilier dr. Nichifor Tănase, de la Sectorul învățământ și activități cu tineretul al Centrului Eparhial.

De asemenea, primarul localității Viorel Mărcuți a ținut să-și exprime mulțumirea pentru faptul că o astfel de acțiune organizată de Biserică se derulează în comuna pe care o administrează și s-a arătat dispus să susțină pe mai departe toate proiectele educaționale ale parohiei, întrucât are o bună colaborare cu preoții și profesorii din această localitate.

Tot în acest cadru a luat cuvântul și doamna prof. dr. Tania Gabriela Iuga, directorul Școlii gimnaziale cu clasele I-VIII, din Sânmihaiu Român, care a mulțumit părinților ce și-au adus copiii la această acțiune cultural-spirituală în primele zile de vacanță, arătând că s-a ținut seama mai ales de elevii implicați în activitățile educative din cursul anului școlar și care pot contribui în mod esențial la rezultatele pozitive ale școlii.

Un moment coral a fost organizat de prof. Angelica Bontău, care a interpretat împreună cu un grup de copii o priceasă și două piese folclorice, spre încântarea celor prezenți.

Bucuria tuturor a fost evidentă și pentru că preoții Pompiliu Rediș, parohul bisericii și Dan Dumitru Gârjoabă, preotul coslujitor, au invitat și pe preotul ortodox sârb de la Dinaș, părintele Sașa Iașin, care la rândul său a venit însoțit de câțiva copii din parohie.

La această școală de vară au participat un număr de 33 de copii de la parohiile amintite.

Atmosfera de vacanță și-a făcut simțită prezența și prin recomandările de lectură făcute de domnul conf. univ. dr. Claudiu T. Arieșan, de la Universitatea de Vest din Timișoara, care a sugerat copiilor să completeze lectura de pe telefon, cu lectura dintr-o carte pe timp de vară, explicându-le importanța dezvoltării vocabularului prin lectură, aducând o serie de exemple sugestive prin istorioare pline de amuzament.

Un alt moment interesant și atractiv din program a fost work-shopul de limbă engleză prezentat de absolventa Facultății de Litere, Istorie și Teologie, de la Universitatea de Vest, din Timișoara, secția română-engleză, Paula

Pereș, care i-a atras pe copii într-un joc interactiv de expresii și cuvinte des folosite astăzi în limba engleză.

Un alt moment primit cu bucurie de copii a fost și work-shopul de creație plastică, organizat de prof. Mariana Samoilă, precum și cel de pictură, desen și colaj, cu tema: Emoția în artă-Fericirea, coordonat de prof.dr. Oana Popescu.

Tabăra a fost întregită de activitățile sportive coordonate de profesorii Viorel Iuga și Sergiu Groze, care au animat atmosfera, spre bucuria copiilor, părinților lor și a educatorilor.

Mulți dintre cei prezenți au avut posibilitatea de a dialoga despre desfășurarea activităților din Tabără cu redactorul Irinia Arieșan, de la Radio Trinitas, care a realizat un amplu material audiofonic și care va fi transmis pe frecvențele radioului Patriarhiei Române.

La finalul celor două zile recreative în care Hristos Domnul a fost în mijlocul celor prezenți, s-a învățat și explicat rugăciunea Împărate ceresc, așa cum și-au dorit organizatorii, iar preoții Dan Dumitru Gârjoabă și Pompiliu Rediș au oferit diplome de participare tuturor celor prezenți, mulțumind Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului și Preasfințitului Părinte Paisie Lugojanul, episcopul vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, pentru dragostea și susținerea arătată.

ACTUALITATEA EPARHIALĂ

1 IUNIE, ZIUA COPILULUI

De Ziua Internațională a Copilului, Arhiepiscopia Timișoarei, în colaborare cu Cercul de pictură „Buna-Vestire” din Timișoara, a organizat în parcul catedralei mitropolitane o acțiune dedicată copiilor dornici de a explora universul creativ al artei iconografice.

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului, toți cei care au venit în parcul catedralei mitropolitane, copii, părinți, bunici, profesori de religie și voluntari din cadrul Asociației ASCOR, „Zâmbet pentru inimă”, s-au bucurat de această întâlnire duhovnicească, în care cei mici au pictat icoane.

Din partea Arhiepiscopiei Timișoarei a participat la eveniment pr. Nichifor Tănase,

consilier eparhial, care a transmis gândurile de bine ale Chiriarhului Banatului de Ziua copilului.

Tema aleasă a fost pictura în natură. Sub îndrumarea doamnei Minerva Câmpean, cei peste 70 de copii au fost inițiați în pictarea icoanei bizantine, aprofundând elementele de limbaj plastic și de teorie a culorii. Un ajutor deosebit pentru copii a venit din partea artistei plastice Eva Kelemen, care le-a prezentat celor mici tehnici de pictare, dar le-a și explicat copiilor valoarea icoanei bizantine pentru viața duhovnicească autentică. Această activitate de suflet folositoare s-a constituit într-o bucurie, în care icoana și-a dezvăluit frumusețea prin inimile celor mici, care au realizat lucrări foarte frumoase.

Cercul de pictură în aer liber a avut drept obiectiv dezvoltarea sensibilității și interesului pentru arta creștină și valorificarea creativității și a aptitudinilor artistice-plastice ale copiilor. De asemenea, cei mici au avut ocazia de a aprofunda teologia icoanei din perspectiva învățurii Bisericii Ortodoxe.

Anul acesta, cercul de pictură „Buna-Vestire” din Timișoara a aniversat 10 de ani de activitate în promovarea icoanei bizantine, a icoanei pe sticlă și a desenului religios.

BINECUVÂNTAREA CENTRULUI SOCIAL CULTURAL DE LA PAROHIA TIMIȘOARA FREIDORF

In Duminica a VII-a după Sfintele Paști, Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului a slujit Sfânta Liturghie în biserica parohiei Timișoara Freidorf, cu hramul „Pogorârea Sfântului Duh”, Protopopiatul Timișoara I. Cu acest prilej, Părintele Mitropolit a sfințit noua casă parohială și Centrul social-cultural, recent construit, în care vor fi derulate activități destinate

copiilor, tinerilor și vor fi organizate conferințe, lansări de carte, cateheze, etc.

La sosirea în parohie, Înaltpreasfinția Sa a fost întâmpinat de către soborul preoților slujitori, format din pr. ing. Timotei Anișorac, consilier eparhial pe probleme de patrimoniu, implicat activ în edificarea acestui așezământ, pr. protopop Zaharia Pereș, pr. Petru Itineanțu,

parohul comunității și de ceilalți preoți slujitori, activi și pensionari.

În cuvântul de învățătură rostit, Înaltpreasfințitul Părinte Ioan a evidențiat legătura indestructibilă dintre persoanele Sfintei Treimi, unitatea și egalitatea Lor, precum și lucrarea de mântuire înfăptuită de către Domnul nostru Iisus Hristos. De asemenea, Părintele Mitropolit a făcut referire și la Sfinții Părinți de la Sinodul I Ecumenic, în număr de 318, care au mărturisit credința în Dumnezeuirea Mântuitorului Hristos și au combătut arianismul, erezie care afirma că Hristos Domnul este doar o creatură a Tatălui Cerească.

Înceindu-se Sfânta Liturghie, Înaltpreasfinția Sa, însoțit de preoții slujitori și de credincioși, s-a îndreptat spre noul sediu al parohiei și a oficiat slujba de binecuvântare a acestuia. Preotul paroh a relatat, în cuvântul său, că prin împreună lucrare cu Consiliul parohial și cu bunii credincioși, bucurându-se și de sprijinul material al unor donatori, clădirea parohială formată din apartamente pentru preoți și la parter din spații destinate activităților social-filantropice,

culturale și catehetice a fost ridicată într-un timp foarte scurt.

Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan a apreciat dăruirea și efortul pilduitor depus de preotul paroh împreună cu toți cei menționați și le-a adresat cuvinte de felicitare, îndemnându-i să continue această ziditoare lucrare duhovnicească începută la Parohia Freidorf.

Părintele Petru Itineanțu a mulțumit Părintelui Mitropolit pentru binecuvântarea și rugăciunile înălțate în biserica parohiei Freidorf, pentru bucuria făcută preoților și credincioșilor în această sfântă zi de duminică și a oferit în dar binefăcătorilor icoane cu Maica Domnului, mulțumindu-le pentru dragostea cu care au susținut edificarea acestui așezământ bisericesc. Apoi, toți cei prezenți s-au bucurat de o agapă frățească, oferită de parohie.

Noul Centru social și parohial are amprenta la sol de 180 de metri pătrați, cu două locuințe și mansardă. Există grupuri sanitare, sală multifuncțională, parcare și un cabinet medical, care prin voluntariatul câtorva fii ai parohiei, de profesie medici, va fi de folos întru alinarea suferințelor credincioșilor bolnavi.

Biserica parohiei Freidorf a fost edificată în anul 1975, pe terenul donat de un credincios macedonean, în anul 1941. Fiind construită în perioada comunistă, biserica a fost declarată în acte ca o sală de ședințe, însă ea a fost și rămâne locaș de cult, așa cum a fost târnosit în anul 1980 de către Mitropolitul Nicolae Corneanu însoțit de Înaltpreasfințitul Părinte Timotei al Aradului, pe atunci Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei. Actualmente, în această sfântă biserică slujesc preoții: Petru Itineanțu, paroh, Claudiu Roșoiu și Daniel Mateia.

ȘEDINȚA DE CONSTITUIRE A ADUNĂRII EPARHIALE ÎN ARHIEPISCOPIA TIMIȘOAREI

Luni, 6 iunie 2022, la Timișoara a avut loc, sub președinția Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului, ședința de constituire a

Adunării eparhiale, formată din membri clerici și mireni, aleși în conformitate cu prevederile statutare și regulamentare.

Evenimentul a debutat cu slujba de Te Deum săvârșită de către Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, în biserica cu hramul „Învierea Domnului” din incinta Centrului eparhial.

După încheierea rugăciunii din biserică, au fost urmate procedurile de validare a membrilor aleși, fiecare prezentându-și mandatul primit de la circumscripția electorală. În continuare, Chiriarhul, Preasfințitul Părinte Paisie, membrii Permanenței Consiliului eparhial, părinții protopopi și noii membri ai Adunării eparhiale aleși, pentru perioada 2022-2026, s-au întrunit în sala de festivități a Centrului eparhial, unde au fost prezentate atribuțiile pe care le vor avea în perioada mandatului încredințat.

De asemenea, în cadrul ședinței de constituire au fost desemnați membrii Consiliului eparhial, cei trei reprezentanți ai Arhiepiscopiei Timișoarei în Adunarea Națională Bisericească, secretarii Adunării eparhiale, membrii Consistoriilor eparhiale (clerical și monahal, inclusiv supleanții), membrii Consistoriului mitropolitan și clericii desemnați în Consistoriul Superior Bisericesc și Consistoriul Superior Monahal.

La finalul ședinței Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan a adresat un cuvânt de felicitare și de bun venit noilor membri aleși în Adunarea eparhială, subliniind că sunt buni credincioși

ai Bisericii noastre, fiecare fiind implicat, în felul său, în activitățile bisericesti, culturale, administrative și social-filantropice la parohiile și protopopiatele din care fac parte.

Înaltpreasfinția Sa a făcut o scurtă prezentare a obiectivelor și proiectelor aflate în derulare la nivel eparhial și i-a îndemnat pe cei aleși să fie mesagerii credincioșilor din parohiile noastre, ca împreună să fim la înălțimea așteptărilor acestora și să ne aplecăm asupra nevoilor semenilor aflați în lipsuri și suferințe. Părintele Mitropolit arată, totodată, că experiența noilor membri ai Adunării eparhiale, clerici și mireni, profesori universitari, medici, ingineri, antreprenori, oameni de cultură etc, va fi mult folositoare Centrului eparhial, oficiilor protopopești, parohiilor și mănăstirilor noastre.

Adunarea Eparhială este organismul deliberativ pentru toate problemele administrative, culturale, social-filantropice, economice și patrimoniale ale eparhiei.

Adunarea eparhială se compune din reprezentanții aleși ai clerului și ai credincioșilor, în proporție de o treime clerici și două treimi mireni, cu o viață morală și religioasă demnă de un creștin.

Membrii Adunării eparhiale se aleg pe termen de 4 ani, aceștia putând fi aleși pentru cel mult două mandate.

PRAZNICUL RUSALIILOR, SARBATORIT ÎN CAPITALA BANATULUI

La sărbătoarea Pogorării Duhului Sfânt, un număr impresionant de creștini au venit la Catedrala mitropolitană „Sfinții Trei Ierarhi” din Timișoara, pentru a participa la Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie, oficiată de Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului, împreună cu un sobor de preoți și diaconi.

La momentul rânduit, diaconul Florin Lăzărescu a fost hirotonit preot, pe seama Parohiei Babșa.

În cadrul Sfintei Liturghii, Înaltpreasfinția Sa a rostit un cuvânt de învățătură, reliefând semnificațiile duhovnicești ale sărbătorii. În continuare, Chiriarhul Banatului a premiat elevii olimpici timișoreni, participanți la diverse olimpiade.

La ieșirea din sfântul locaș, credincioșii prezenți au luat la casele lor, drept binecuvântare, ramuri verzi de tei, ca simbol atât al limbilor de foc, cât și al darurilor Sfântului Duh ce se revarsă permanent și în multe chipuri în Biserică, prin sfințele slujbe.

SINOD MITROPOLITAN LA TIMIȘOARA

Sinodul Mitropolitan al Mitropoliei Banatului s-a întrunit în ședință de lucru joi, 16 iunie a.c., la reședința mitropolitană din Timișoara, pentru a studia proiectele de texte liturgice (tropar, condac, sinaxar, vecernie, utrenie și acatist) și de icoane întocmite în vederea canonizării protosinghelului Calistrat Bobu, duhovnicul de altădată al mănăstirilor bănățene Săraca, Timișeni și Vasiova, precum și a preotului Ilarion Felea, fost profesor de Teologie la Arad.

Lucrările ședinței Sinodului nostru mitropolitan au fost prezidate de către Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului, fiind prezenți Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, Preasfințitul Părinte Lucian, Episcopul Caransebeșului, Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei și Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Aradului.

La lucrările sinodului au participat, în calitate de invitați, clericii din administrațiile eparhiale și profesorii de Teologie care au fost încredințați cu întocmirea textelor liturgice ale celor doi mărturisitori și mari duhovnici misionari din părțile Banatului, propuși pentru a fi canonizați.

Proiectele de texte liturgice întocmite au fost prezentate, dezbătute și amendate în cadrul

Sinodului Mitropolitan al Mitropoliei Banatului, împreună cu proiectele de icoane, urmând a fi transmise, conform hotărârii Sfântului Sinod, până la 01 iulie 2022, pentru a putea fi prezentate spre avizare, la Departamentul de Carte de Cult al Editurilor Patriarhiei Române, respectiv la Comisia de Pictură Bisericească.

ZIUA EROILOR, CINSTITĂ ÎN PAROHIA BIRDA

La 40 de zile de la Praznicul Învierii Domnului, Biserica a prăznuit Înălțarea Domnului și Ziua Eroilor. În parohia Birda, Praznicul a debutat în Ajun, cu slujba Vecerniei unită cu Litia, urmată de Utrenie, în biserica cu hramul „Nașterea Maicii Domnului”, din Birda și Sfânta Liturghie în biserica cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”, din Sângeorge.

După slujba Utreniei la Birda și cea a Sfintei Liturghii la Sângeorge, a fost oficiată Slujba Parastasului pentru eroi, la Monumentele Eroilor

din cele două localități. La slujbele oficiate la Sângeorge a slujit alături de P. C. Părinte Valentin Bugariu și P. C. Părinte Jivoine Maletici de la Parohia Ortodoxă Sârbă din Denta.

La Monumentele Eroilor au fost depuse coroane de flori prin grija Consiliului Local și al Primăriei Birda. Cu acest prilej Primăria Comunei Birda a fost reprezentată prin d-nii: Sorinel Marcu, viceprimarul Comunei, Daniel Moisă, secretarul Primăriei și d-na Dara Anderwald, referent cultural. Din partea Postului de Poliție au fost prezenți agenții: șef de post Virgil Malcotă și Adrian Ciolac.

Elevii de la Școlile din Birda și Sângeorge îndrumați de prof. Mihaela Coman și prof. Maria Miron au pregătit și susținut un bogat program artistic compus din poezii și cântece patriotice. La Sângeorge, preșcolarii de la Grădinița cu Program Normal din localitate îndrumați de prof. Daiana Curea au prezentat un buchet de poezii.

S-au bucurat de comuniunea de rugăciune și de programul artistic mai mulți enoriași din parohia Birda și filia Sângeorge.

REVEDERE COLEGIALĂ

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Arhiepiscop al Timișoarei și Mitropolit al Banatului, luni 13 iunie a.c., la sărbătoarea Sfintei Treimi, în biserica „Nașterea Maicii Domnului” a parohiei Timișoara Iosefin, a avut loc întâlnirea de 20 de ani a absolvenților

Seminarului teologic liceal „Ioan Popasu” din Caransebeș, (clasele A și B), organizată de către preotul Eugen Babescu.

Foștii absolvenți, împreună cu părinții profesori și cu preoții parohiei Iosefin, au slujit la sfânta Liturghie și au oficiat un parastas pentru preoții

profesori, domnii profesori și preotul coleg, preotul Nicolae Ileana care au trecut la Domnul, apoi au săvârșit sfințirea mică a apei la troița din fața bisericii și, potrivit tradiției, au binecuvântat spicele de grâu și pe credincioșii prezenți în număr foarte mare la acest praznic binecuvântat.

Tradiționala oră de dirigiență a fost ținută în sala de festivități „Pr. Ioan Imbroane” a parohiei Timișoara Iosefin, de către părinții profesori Dănuț Coste de la Caransebeș, Ioan Mezinca și Constantin Train din Timișoara, domnul prof. univ.dr. Dumitru Jompan de la Marga, în vârstă de 84 de ani, prof. Suzana Râncu și preotul Ionel Popescu, vicar eparhial, fost director al seminarului (în perioada 1995-2001).

Marcați de bucuria și emoția revederii, foștii absolvenți au rememorat momentele deosebite trăite pe parcursul anilor de studii în cetatea teologică a Caransebeșului, fiecare prezentându-și familia, apoi activitatea pastorală, culturală, social-filantropică și administrativ-bisericească

desfășurată la parohie în cele două decenii de slujire.

În buchetul cu admirabile învățături primite în anii de studii la seminar și la facultate, foștii absolvenți au așezat, vreme de două decenii, remarcabile înfăptuiri familiale și spirituale, fiecare mărturisind, cu glasul încărcat de emoție, despre greutățile și bucuriile slujirii în parohiile rurale, despre grija față de păstoriți și lăcașul de cult, despre provocările pastorației în comunitățile izolate, îmbătrânite și tot mai depopulate, în care preotul este singurul intelectual rămas, pe umerii căruia se sprijină nevoile, problemele, singurătățile enoriașilor.

Pentru modul pilduitor de slujire, foștii elevi ai seminarului au fost promovați la parohii de categorie superioară, în mediul rural și urban, unii fiind chemați la slujiri în administrațiile eparhiale sau protopopești.

La finalul întâlnirii, în cadrul agapei frățești, prof. Dumitru Jompan a organizat un concert ad-hoc cu foștii seminariști, în cadrul căruia au fost interpretate cântări religios-patriotice învățate în perioada studiilor și cântate în țară ori în Turcia, Republica Moldova, Serbia, Ungaria, inclusiv imnul *Gaudeamus igitur ...*, fapt ce a contribuit la crearea unei atmosfere încărcate de bucurie și negrăite emoții.

Profesorii prezenți la această revedere a foștilor absolvenți am avut posibilitatea de a constata, cu satisfacție, că sămânța învățaturii semănate în sufletul lor, vreme de cincisprezece ani, a „căzut pe pământ bun și a adus rod înșutit”.

ZIUA UNIVERSALĂ A IEI, SĂRBĂTORITĂ LA BIRDA

În fiecare an, la sărbătoarea Nașterii Sfântului Ioan Botezătorul, se amintește de Ziua Universală a Iei.

Sărbătoarea creștină a debutat în Ajun cu Slujba Privegherii (Vecernia unită cu Litia și Utrenia) în biserica cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din localitatea Sângeorge, filia parohiei

Birda. În ziua cinstirii Sfântului Proroc Ioan a fost oficiată Sfânta Liturghie, în biserica parohială, cu hramul „Nașterea Maicii Domnului” din Birda.

Cuvântul de învățătură a fost susținut de către părintele Valentin Bugariu care a expus importanța cinstirii Sfântului Proroc pentru creștinătate, amintind de vechimea creștinismului popular al

străromânilor care a creștinat vechile sărbători ale autohtonilor. Două momente din vechea istorie a creștinismului sunt amintite în această zi: Sfântul Niceta de Remesiana (338-420), cel care a predicat Evanghelia și la daco-romanii din nordul fluviului și Aducerea moaștelor Sfântului Ioan cel Nou de la Suceava în 1415 de la Cetatea Albă în cetatea de scaun a Moldovei.

Calendarul creștin-ortodox amintește în ziua de astăzi de sărbătoarea Sânzienelor care potrivit

calendarului popular marchează ziua solstițiului de vară când înflorește planta ce-i poartă numele. Potrivit aceluiași calendar, Sânziana bagă bob spicului de grâu, dă miros plantelor de leac, vindecă bolile și suferințele oamenilor, apără holdele de grindină, furtuni și vijelie.

La momentul potrivit s-au împărțit cu Trupul și Sângele Domnului mai mulți copii.

Și în anul acesta a fost sărbătorită Ziua Universală a Iei care a fost purtată de credincioșii prezenți la Sfânta Liturghie. Prin amabilitatea elevei Denisa Peia a fost prezentată o colecție de costume populare.

La finalul Sfintei Liturghii a fost sfințit un nou rând de veșminte donat Sfintei Biserici din Birda de familia Daniela și Ion Matei împreună cu copiii Ionela, Sebastian și Ovidiu.

Tot cu acest prilej a fost prezentat nr. 42 al revistei de cultură și religie rurală „Arhanghelul” din Birda. Revista va rămâne pentru cei interesați de astfel de scriitură în bisericile din Birda și Sângeorge.

135 DE ANI DE LA ZIDIREA BISERICII DIN ȘUȘTRA

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan al Banatului, în Duminica Tuturor Sfinților, cu ocazia împlinirii a 135 de ani de la zidirea bisericii parohiale din Șuștra, Sfânta Liturghie a fost săvârșită de către părintele Ionuț Furdean,

protopopul Oficiului protopopesic Lugoj, împreună cu preotul paroh Marinel Pitău și preotul Ovidiu Foale, de la parohia Topolovațu Mare.

După Sfânta Liturghie, a fost oficiată slujba de parastas pentru preoții slujitori ai Bisericii, trecuți de-a lungul timpului la Domnul, pentru cântăreții, ctitorii și binefăcătorii sfântului lăcaș, precum și pentru toți credincioșii din satul Șustra care au adormit întru nădejdea Învierii. La finalul întâlnirii, părintele paroh a adus la cunoștința celor prezenți istoricul în date al parohiei, evidențiind faptul că prima biserică a comunității datează din anul 1725, fiind construită din lemn și înzestrată cu un singur clopot. De asemenea, părintele Pitău a menționat că actuala biserică de cărămidă datează din anul 1886, având aceleași hram "Înălțarea Domnului", ca și prima biserică construită din lemn. A fost evocat și momentul trist petrecut pe data de 7 aprilie 2019, când un incendiu puternic a izbucnit în turnul bisericii, în urma căruii acesta a fost afectat în totalitate, la fel ca și acoperișul, care parțial s-a prăbușit în interiorul bisericii. Prin grija și implicarea directă

a Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan și a părintelui consilier pe probleme de patrimoniu și construcții bisericești, ing. Timotei Anișorac, prin generozitatea credincioșilor, dar și prin sprijinul primit de la autoritățile locale, județene și centrale de stat, biserica a fost refăcută în întregime. La slujba duminicală au participat și foarte mulți fii ai satului, care s-au întors în locurile natale cu această ocazie, arătându-și totodată dragostea față de Biserica străbună și recunoștința față de înaintași. Copiii prezenți au împodobit cu glasurile lor atmosfera de rugăciune, susținând un mic program de cântece și poezii religioase, dar și patriotice. Părintele paroh a împărțit celor prezenți cărți de rugăciune, iconițe și pliante cu istoricul parohiei, mulțumindu-le binefăcătorilor Bisericii prezenți la această manifestare, bucuria momentului transformându-se într-o rugăciune de laudă și recunoștință adusă lui Dumnezeu, pentru toate binefacerile primite. Parohia Șustra, cuprinde în prezent 113 familii, cu un număr de 263 de credincioși.

EXAMEN PENTRU POSTUL DE CONFERENȚIAR LA FACULTATEA DE LITERE, ISTORIE ȘI TEOLOGIE DIN CADRUL UNIVERSITĂȚII DE VEST DIN TIMIȘOARA

La Facultatea de Litere, Istorie și Teologie a Universității de Vest din Timișoara, a avut loc în data de 30. 06. a.c, concursul pentru ocuparea unui post didactic de conferențiar la disciplinele Spiritualitate Ortodoxă și Istoria Filosofiei Antice și Creștine. Cu binecuvântarea IPS Ioan Selejan, s-a prezentat în vederea participării la acest concurs, domnul lector universitar habil. Daniel Lemeni.

Comisia de concurs aprobată de către forurile superioare ale Universității de Vest din Timișoara, a fost prezidată de către domnul Prodecan al Facultății de Litere, Istorie și Teologie, Conf. univ. dr. Gabriel Bărdășan și ea a fost alcătuită

din membrii: Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului și Conf. univ. dr. la Facultatea de Teologie Ortodoxă din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, Pr. prof. univ. dr. Vasile Vlad de la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” din cadrul Universității „Aurel Vlaicu” din Arad, Pr. conf. univ. dr. Gheorghe Holbea de la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Justinian Patriarhul” din cadrul Universității din București și Pr. conf. univ. dr. Constantin Jinga de la Facultatea de Litere, Istorie și Teologie din cadrul Universității de Vest din Timișoara.

În urma analizării și examinării candidaturii domnului lector univ. dr. Daniel Lemeni, membrii comisiei au apreciat, în mod deosebit, rezultatele cercetărilor științifice ale acestuia (studii publicate la edituri prestigioase din străinătate: Routledge, Peeters, Brepols și Studia Anselmiana), precum și proiectele de cercetare și dezvoltare propuse comunității academice timișene, în domeniul spiritualității ascetice răsăritene în special, dar și în domeniul studiilor teologice, în general. De asemenea, a fost remarcată în mod elogios participarea internațională a candidatului la diverse evenimente academice de anvergură din străinătate (Pontificio Ateneo Sant'Anselmo, Roma, The Seventh British Patristics Conference, Cardiff, The Sixth British Patristics Conference, Birmingham, The Fifth British Patristics Conference, King's College, International Congress on Medieval Studies, Kalamazoo, Michigan, Netherlands Center for Patristic Research, Utrecht, și Oxford: International Symposium: The Soul, St. Anne's College), precum și inițierea și organizarea mai multor simpozioane naționale și internaționale.

În cadrul prelegerii susținute cu acest prilej, domnul lect. univ. dr. a prezentat tema: Funcția părintelui duhovnicesc în tradiția ascetică timpurie. În cadrul acestei prezentări de excepție, cum au catalogat-o membrii comisiei, domnul lector Daniel Lemeni a evidențiat trăsăturile esențiale ale unui autentic părinte duhovnicesc. De asemenea, candidatul a făcut câteva

delimitări conceptuale între persoana părintelui duhovnicesc (a cărei figură arhetipală o găsim la Părinții deșertului) și conceptele asemănătoare dar nu identice cu a sa, cum ar fi cea de maestru spiritual, de învățător (didaskalos) sau chiar cea de preot-duhovnic. Membrii comisiei au putut astfel evalua nu doar cunoștințele științifice ale candidatului, ci și competențele didactice ale acestuia.

De asemenea, domnul lect. univ. dr. Daniel Lemeni și-a prezentat, în mod magistral, strategia de dezvoltare a carierei universitare, reperele esențiale fiind date de inițierea și organizarea unor școli de vară și tabere consacrate limbilor vechi ale monahismului timpuriu, cum ar fi greaca, siriaca și copta. De asemenea, un deziderat major în ceea ce privește activitatea sa didactică are în vedere realizarea unui Centru de Spiritualitate Creștină Ortodoxă, în cadrul căruia să se desfășoare multiple activități de cercetare și promovare a Colectivului de Teologie Ortodoxă, cum ar fi simpozioane și întâlniri academice cu renumiți teologi din țară și străinătate.

Comisia a evidențiat la unison realizările de excepție ale candidatului, atât în ceea ce privește activitatea sa didactică, cât și cea științifică, astfel încât s-a recomandat ca domnul lect. univ. dr. habil. să-și asume misiunea de a preda studenților teologi timișeni două discipline de maximă importanță, precum Spiritualitate Ortodoxă și Istoria Filosofiei Antice și Creștine.

AGENDA ÎNALTPREASFINȚITULUI PĂRINTE IOAN, MITROPOLITUL BANATULUI

1 iunie 2022

A participat la o emisiune locală de televiziune online.

2 iunie 2022

A oficiat Sfânta Liturghie la catedrala mitropolitană, la finalul căreia în Piața Victorie, la monumentul eroilor Revoluției din Decembrie 1989, a oficiat în prezența autorităților locale și județene, slujba de pomenire pentru eroii neamului românesc.

5 iunie 2022

A oficiat Sfânta Liturghie la parohia Timișoara Freidorf, din protopopiatul Timișoara I, unde a sfințit noua casă parohială, precum și noul Centru social-cultural al parohiei.

6 iunie 2022

A prezidat ședința de constituire a Adunării eparhiale, a Arhiepiscopiei Timișoarei.

7 iunie 2022

A primit pe Preasfinția Sa, Iosif Csaba Pal, episcopul diocezei catolice de Timișoara;
A primit pe doamna prof. Daniela Buzatu, inspector școlar pentru disciplina Religie, din cadrul Inspectoratului Școlar Județean Timiș;
A vizitat mănăstirile de la Dobrești și Românești.

8 iunie 2022

A primit pe domnul general de brigadă (r) dr. Dan Ionescu, din Craiova;
A primit pe preotul paroh Gheorghe Florea, de la parohia Ghilad, din protopopiatul Deta;
A primit pe domnul prof. univ. dr. Nicolae Robu, de la Universitatea Politehnica din Timișoara;
A primit pe domnul Ioan Garboni, din Timișoara;
A primit pe preotul paroh Călin-Cezar Cojocaru, de la parohia Comloșu-Mare, din protopopiatul Sânnicolau Mare;
A primit pe domnul Ioanel Lăpădătescu, din Lugoj.

9 iunie 2022

La invitația Primăriei Municipiului Beiuș și a Consiliului Local, a participat la ceremonia de decernare a Titlului de cetățean de onoare, al municipiului Beiuș, susținând totodată și conferința cu tema *Cultura, candela neamului*.

11 iunie 2022

A oficiat Taina Sfântului Botez, unui prunc, al unei familii careia le-a donat o casă cu gospodărie în localitatea Comloșu Mare.

12 iunie 2022

A oficiat Sfânta Liturghie la catedrala mitropolitană, hirotonind într-un preot pe diaconul Florin Lăzărescu, pe seama parohiei Babșa, din protopopiatul Lugoj.

13 iunie 2022

A participat la Sfânta Liturghie la parohia Gătaia, din protopopiatul Deta.

16 iunie 2022

A prezidat Sinodul mitropolitan, desfășurat la reședința mitropolitană din Timișoara.

17 iunie 2022

A primit pe doamna drd. Laura Fălcan, de la Facultatea de Arte și Design, din Timișoara;

A primit pe preotul misionar Andrei Chiriliuc, de la Garnizoana 18 Cercetare Supraveghere Decebal, din Timișoara;

A primit pe preotul Cristian Feraru, administratorul paraclisului "Sf. Ioan Evanghelistul", din incinta Colegiului Național "C.D. Loga", din Timișoara.

18 iunie 2022

A oficiat slujba de parastas, cu prilejul comemorării a 71 de ani de la deportarea zecilor de mii de persoane în Câmpia Bărăganului, considerată cea mai mare acțiune de dislocare forțată din istoria contemporană a României, la monumentul ridicat în în Parcul Justiției, din Timișoara.

19 iunie 2022

A oficiat Sfânta Liturghie la mănăstirea Petroasa Mare, din protopopiatul Lugoj.

20 iunie 2022

A primit pe preotul paroh Daniel Otescu, de la parohia Belinț, din protopopiatul Lugoj, dimpreună cu epitropii bisericii domnii Gabriel Zamfir și Lucian Marghitan, precum și consilierul parohial Marius Barboni;

A primit pe preotul paroh Adrian Coțuț, de la parohia Percosova, din protopopiatul Deta;

A primit pe preotul paroh Ioan Sălván, de la parohia Giarmata Mare, din protopopiatul Timișoara II;

A primit pe domnul ing. Gheorghe Nastor, primarul localității Gottlob.

21 iunie 2022

A primit pe preotul coslujitor Daniel Alic, de la parohia Timișoara Fabric – Sf. Ilie, din protopopiatul Timișoara II;

A primit pe preotul Ciprian Boșca, protopopul Oficiului protopopesc Deta;

A primit pe preotul misonar Oliviu Crișan, din Timișoara;

A primit pe diaconul Laurențiu Pamfil, din Lugoj;

A primit pe preotul Ștefan Mezin, responsabilul Atelierului de lumânări;

A primit pe preotul paroh Ionele Cătălin, de la parohia Hodoni, din protopopiatul Timișoara I.

22 iunie 2022

A primit pe preotul paroh Sebastian Petrescu, de la parohia Pădureni, din protopopiatul Deta;

A primit pe preotul paroh Ioan Pană, de la parohia Românești, din protopopiatul Făget;

A primit pe preotul paroh Caius Andrașoni, de la parohia Ghiroda Veche, din protopopiatul Timișoara II;

A primit pe domnul colonel Virgil Nicu Florescu, comandantul Garnizoanei 18 Cercetare, Supraveghere Decebal, din Timișoara;

A primit pe domnul căpitan Sorin Staicu, comandantul Comandurii Garnizoanei 18 Cercetare, Supraveghere Decebal, din Timișoara, dimpreună cu preotul militar Andrei Chiriliuc;

A primit pe domnul conf. univ. dr. Ioan David, directorul Institutului de Studii Banatice "Titu Maiorescu", de la Academia Română, filiala Timișoara.

23 iunie 2022

A primit pe domnul Ovidiu Megan, directorul executiv interimar al Asociației "Timișoara Capitală Culturală Europeană".

24 iunie 2022

A săvârșit Sfânta Liturghie la mănăstirea Morisena – Cenad, din protopopiatul Sânnicolau Mare.

26 iunie 2022

A participat la Sfânta Liturghie la catedrala mitropolitană, la finalul căreia în prezența autorităților locale și județene a binecuvântat drapelul național, moment prilejuit de ziua Drapelului României.

28 iunie 2022

A primit pe preotul paroh Doru Melinescu, de la parohia Timișoara Aeroport, din protopopiatul Timișoara II;

A primit pe preotul paroh Mircea Maier, de la parohia Buziaș II, din protopopiatul Lugoj;

A primit pe preotul paroh Tiberiu Brestovicean, de la parohia Paniova, din protopopiatul Lugoj;

A primit pe preotul Ionuț Furdean, protopopul Oficiului protopopes Lugoj;

29 iunie 2022

A participat la Sfânta Liturghie la parohia Sânanndrei Colonie, din protopopiatul Timișoara II.

30 iunie 2022

A primit pe Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului;

A primit pe preotul prof. univ. dr. Vasile Vlad, de la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea”, din cadrul Universității „Aurel Vlaicu”, din Arad, pe preotul conf. univ. dr. Gheorghe Holbea, de la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Justinian Patriarhul”, din cadrul Universității din București și pe preotul conf. univ. dr. Constantin Jinga, de la Facultatea de Litere, Istorie și Teologie din cadrul Universității de Vest din Timișoara;

*A consemnat preotul Marius Sfercoci,
inspector eparhial*